

KINIJOS KOMUNISTAI VIS KALBA APIE KARĄ

RUMUNIJĄ NEPAMIRŠTA SOVIETŲ PADARYTŲ PRAEITIES SKRIAUDŲ

BUKARESTAS. — Praėjusį pirmadienį visoje Rumunijoje buvo labai iškilmingai atšvęsta 107 metų sukaktis nuo dviejų kunigaikštysčių Moldavijos ir Valachijos susivienijimo. 1859 metų sausio 24 dieną Moldavijos valdovas Alexandru Ioan Cuza buvo išrinktas ir Valachijos kunigaikščiu. Nuo to laiko prasidėjo Rumunijos, kaip atskiros tautinės sąvokos pradžia, nors tuo metu Turkija dominavo abiemis provincijoms. Rumunija nepriklausomybę nuo turkų paskelbė 1877 metais.

Dabartinis komunistų režimas kiekvienais metais leidavo paminėti Cuzos išrinkimą ir dviejų dalių sujungimą po vienu valdovu. Niekada tačiau nebuvo ši sukaktis taip plačiai minima, kaip šiais metais. Net ir 1959 metais, kada sukako 100 metų, iškilmės ir spaudos straipsniai buvo daug mažesni už šių metų. Stebėtojai galvoja, kad šitokių būdų Rumunijos komunistų valdžia norėjo priminti Sovietų Rusijai, kad Rumunija nepamiršo savo Moldavijos dalies, kuri šiuo metu yra sovietų rankose. Nuo 1940 metų, kada Rumunija neteko Besarabijos, iki šių dienų Rumunijos gyventojai nepamiršo savo draugų ir giminių anapus Pruto upės, nepamiršo tos teritorijos, kuri šiandien yra vadinama Sovietų Moldavijos respublika.

Primena 1918 metus

Rumunijos komunistų teoretinis žurnalas "Lupta de Clasa" savo straipsnyje apie 1859 metų susivienijimą, rašo, kad "tai buvęs pažangus žingsnis, padėjęs pamatus Rumunijos valstybei, kurią pilnai realizuoti pavyktų tik 1918 metais". Šitoks pareiškimas vargu ar gali patikti sovietų imperialistams, kurie po antrojo pasaulinio karo dar daugiau apkarpė Rumuniją, atiduodami nemažą gabalą žemės bulgarams.

Sovietinės Moldavijos srityje gyvena apie 60% rumunų, kurie ir šiandien klausia savo krašto radijo ir televizijos programų, kas, žinoma, nepatinka Kremliaus atstovams Moldavijoje. Rumunijoje gi vis dažniau matosi skundų, ateinančių iš sovietų Moldavijos pusės, kad rumunai ten verčiami naudoti "valstybinę" rusų kalbą ir vartoti rusiškas raides "kirilicas".

Tautinė nepriklausomybė

Paskutiniai keliais metais Rumunija vis daugiau bando pareikšti savo tautinį nepriklausomumą nuo Maskvos. Šiais metais spaudoje, universitetų paskaitose, pareigūnų kalbose buvo labai pabrėžiamas Rumunijos socializmo tautinis charakteris. Dar prieš tris metus tautinė rumunų giesmė — "unijos šokis" niekur nebuvo girdimas, o šiais metais per valstybės radiją jis buvo kartojamas kelis kartus per dieną. Ši giesmė buvo parašyta 1857 metais vieno tautinio rumunų kompozitoriaus.

Valdžia ragina rašytojus ir poetus plačiau panagrinėti 1859 metų unijos prasmę. Garsus tautinis poetas, 82 metų Tudor Arghezi specialiai sukūrė sukakties garbei "Unijos baladė".

Stebėtojų nuomone, šitoks, anksčiau dažnai užmirštos, sukakties platus paminėjimas yra ne kas kita, kaip rumunų komunistų režimo politinė demonstracija sovietų vadams.

ATENAI. — Graikijoje streikuoja šiuokščių rinkėjai. Jie reikalauja pensijų ir didesnių algų.

IŠ VISO PASAULIO

BONA. — Portugalija nupirko iš Vakarų Vokietijos 40 Fiat G-91 sprausminių naikintuvų. Kariniai lėktuvai buvo perduoti su ta sąlyga, kad Portugalija juos panaudotų tik Nato reikalams, bet ne kolonijų malšinimui.

WASHINGTONAS. — Kongreso atominės energijos komitete atsargos admirolas Rickover pareiškė, kad naujai pasiūlytas atominė energija varomas lėktuvnešis galės 13 metų plaukioti nepildžius jam energijos reaktorių kuro.

BRUSELIS. — Kitą mėnesį Belgijos užsienio reikalų ministras Paul Henry Spaak važiuoja į Maskvą oficialaus vizito.

BANGKOKAS. — Siamo jlankeje susisauėdė Thailandijos ir Kambodijos karo laivai. Nė vienas šovinis nepataikė ir jokių nuostolių nepadarė.

BONA. — Vakarų Vokietijos vyriausybė mandagiai paprašė sovietų valdžią, kad ji atsiimtų savo prekybos delegacijos tarnautojus, kurie buvo sugauti renkant slaptas pramonės žinias. Tuo labiau, kad jų šnipinėjime buvo įvelti ir du sovietų diplomatai.

MASKVA. — Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerijos, Amerikos skrybiaus šefas Michail Smirnovskij paskirtas ambasadoriumi Eritanijoje. Ligšiolinis ambasadorius Soladatov grįžta Maskvon, kur jis taps ministro padėjėju.

SEOLAS. — Pietų Korėjon pradeda atplaukti nemaži kiekiai ginklų, kuriuos JAV pažadėjo Pietų Korėjai už diviziją kareivių, kurie buvo pasiūti į Pietų Vietnamą. Korėja gaus pakankamai ginklų ir karinės medžiagos apginkluoti tris divizijas.

TAIPEI. — Amerika paskyrė naują ambasadorių Tautinei Kinijai Walter McConaughy ir admirolu Wright, kuris pasitraukia pensijon, vieta.

RABATAS. — Moroko karalius Huseinas II-sis, atmesdamas Prancūzijos kaltinimus, kad morokiečiai pagrobė Ben Barka, pareiškė, kad tai netiesa, kad Prancūzijos policija pati kalta dėl jo dingimo.

BONA. — Vakarų Vokietija paskolino Indijai 4.5 milijonus dolerių statyti geležinkelii. Indija pažadėjo skolą grąžinti per 25 metus su 3 su puse procento palūkanom.

GALVESTONAS, Tex. — Vyras prisipažino nužudęs savo sunkiai sergančią žmoną, nenorėdamas, kad ji kentėtų nuo vėžio ligos. Po jos mirties paaiškėjo, kad vėžio ji visai neturėjo.

MANILA. — Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos pareiškė, kad komunizmas nuolat gresia filipinams ir jis duos visą galimą paramą Pietų Vietnamui, kovojančiam prieš komunizmą.

Keturi Amerikos sanitarai neša į pirmos pagalbos stotį pirmose fronto linijose sužeistą mariną. Kitas karys juos apsaugo, kad priešas nesužeistų sanitarų.

PREZIDENTAS SVARSTO, AR PRADĖTI ŠIAURĖS VIETNAMO BOMBARDAVIMĄ

WASHINGTONAS. — Visas pasaulis susidomėjęs seka, ką toliau Amerika darys Pietų Vietname. Jau virš mėnesio laiko, kai Amerika sustabdė savo lėktuvų puolimus Šiaurės Vietname. Po įvairių žygių pasaulio sostinėse, nėra jokių ženklų, kad komunistų Hanojaus režimas būtų linkęs sustabdyti savo karinius veiksmus Pietų Vietname. Priešingai, žvalgyba ir pagauti belaisviai praneša apie padidintą kareivių ir ginklų siuntą į pietus. Skubiai taisomi keliai ir tiltai, ruošiamasi naujos ofenzyvoms. Komunistai ir toliau reikalauja, kad Amerika atitrauktų savo kareivius ir paliktų Pietų Vietnamą jų malonei.

Washingtono kalbama, kad prezidentas Johnsonas artėja prie sprendimo. Kariuomenės štabų viršininkai pataria jam vėl pradėti bombardavimą ir pasiūti Vietnamam dar daugiau kareivių. Jiems pritaria visi tie, kurie Pietų Vietnamo reikalus gerai pažįsta: buvęs ambasadorius Maxwell Taylor, kuris vakar New Yorko spaudos konferencijoje pareiškė, kad dabar jau nėra jokio tikslo bombardavimo pertrauką tęsti. Visi — draugai ir priešai pamatė, kad visi taikos keliai buvo išbandyti, tačiau tas nepaveikė Hanojaus nusistatymu.

pradės pulti Ameriką. Jie tvirtina, kad praeitie puolimai parodė, kad iš jų tėra nedidelė karinė nauda, o propagandai priešas gauna daug medžiagos.

Prezidentas Johnsonas pats turės padaryti sprendimą. Washingtono kalbama, kad jam daugiausia rūpi, kad komunistai ne sustiprintų per daug savo jėgų ir kad nereiktų vėliau gailėtis, kad buvo pertraukti kelių ir geležinkelių puolimai.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Siūlo nubausti Hanojų

Panašiai pasisako ir kiti "vietnamiečiai" buvęs ambasadoriaus padėjėjas Aleksis Johnson, dabartinis ambasadorius Cabot Lodge. Jų pažiūras remia ir pats valstybės sekretorius D. Rusk. Jų argumentai yra kariniai ir politiniai. Puolimų pertrauka kenkia Pietų Vietnamo moralei. Kariuomenės vadai bijo, kad Amerika apleis Saigono vyriausybę ir susitaris su komunistais. Šiaurės Vietnamas, jų nuomone, turi būti skaudžiau nubaustas už savo kišimąsi į kaimynų reikalus. Bombardavimai reiktų ne tik pradėti, bet ji reiktų sustiprinti, puolant iki šiol nepultus pramonės rajonus ir uostus. Pertrauka padeda komunistams sustiprinti savo pozicijas, privežti ginklų, pataisyti sugriautus kelius.

◆ Zenevoje prasidėjo 17 valstybių nusiginklavimo konferencija. Sovietų atstovas pasmerkė Amerikos "agresiją" Vietname ir pareiškė, kad visa taikos ofenzyva tesanti dūmų uždanga, slepianti amerikiečių pasirošimus didesniai karui. Amerikos atstovas Foster perskaitė konferencijos dalyviams prez. Johnsono laišką, kuriame jis linki pasiekti sutarties dėl atominų ginklų plitimo sustabdymo.

◆ Darbo departamentas pranešė, kad Amerikoje vėl pabrango pragyvenimas. Pakilo kainos: namų, rūbų, medicinos patarnavimų ir vaisių. Pragyvenimo kaštai yra didesni negu bet kada per 15 metų.

◆ Valstybės departamentas pareiškė, kad jau prieš Mott, kuris, neva, nusizudęs Sovietų Sąjungoje, teisma, sovietai buvo pasiryžę jį kuo griežčiausiai nuobaudinti. Iš oficialių šaltinių JAV ambasada negavusi apie Mott jokių žinių, jos gautos iš sovietų radijo.

Priešinga nuomonė

Kita įtakingų prezidento patarėjų grupė siūlo dar palaukti ir oro puolimų neprađėti. Toje grupėje esąs gynybos sekretorius McNamara, paskretorius George Ball, ambasadorius Goldbergas ir prezidento patarėjas Bundy. Jie nurodo, kad komunistai pradės skystis, kad jie neturėjo pakankamai laiko apsigalvoti dėl taikos pasiūlymų, kad kartą puolimus pradėjus, bus sunku surasti progą taikos žygiams, kad pasaulio opinija vėl

Veteranai nenori komunisto pelenų

WASHINGTONAS. — Teisingumo departamentas svarsto, ar galima Arlingtono kapinėse palaidoti pelenus Robert Thompsono, kuris praėjusiam kare buvo JAV seržantas, narsiai kovojęs prieš japonus ir gavo kelis medalius, tačiau po karo įstojo į komunistų partiją ir buvo nuteistas už priešvalstybinę veiklą. kalėjimu.

Jam mirus našlė pareiškė, kad jis bus laidojamas Arlingtono kapinėse, tačiau veteranų organizacijos pakėlė triukšmą, sakydamos, kad veteranai nenori komunistų savo kapinėse. Maskvos radijas skelbia, kad Pentagonas išjuokia Amerikos patriotus, drausdamas Thompsonui gultei su krašto didvyriais. Teisingumo departamentas pareiškė, kad sprendimą paskelbs pirmadienį.

Maistas - Indijos didžioji problema

NEW DELHI. — Naujoji Indijos premjerė Indira Gandhi pasakė savo pirmą kalbą į Indijos tautą, kuriai pažadėjo kreipti didžiausią dėmesį į maisto trūkumo problemą. Ji pridėjo, kad Indija yra dėkinga Amerikai už supratimą ir greitą paramą.

Gandhi kalba buvo 17-ty Indijos nepriklausomybės sukaktuvių progą. Ji pažadėjo tęsti savo tėvo Nehru ir mirusio premjero Shastrai politinę liniją.

Kalbėdama apie užsienio politiką premjerė pabrėžė, kad Indija siekianti taikingų, draugiškų santykių su visais kaimynais, tačiau vyriausybės pareiga bus saugoti teritorijas neliečiamybę ir šalies laisvę.

Karas P. Vietname

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo pagyvėjo karo veiksmas. Amerikos lėktuvai net 490 skridimais puolė prieš sustiprinimus. Korėjiečių divizija užmušė 35 komunistų kareivius, kurie bandė iš užpakalio apsupti amerikiečių dalinį bevalantį Bong Son aplinkes.

Kartu su amerikiečių puolimais viso buvo užmušti 91 Viet Congo kareivis, ir 123 paimti nelaisvėn. Rasti nemaži kiekiai amunicijos, ryžių ir 110 galonų žibalo. Prie Kambodijos sienos vietnamiečiai užėmė komunistų apmokymo stovyklą.

KINIJOS VADAI ATVIRAI SVARSTO KONFLIKTO SU AMERIKA GALIMYBES

HONG KONGAS. — Amerikai pradėjus ieškoti taikos Pietų Vietname ir sustabdžius savo lėktuvų puolimus, komunistinė Kinija vis dažniau pradeda kalbėti apie karą. Gruodžio 20 d. pats premjeras Chou En Lai pareiškė, kad viskas rodo, jog JAV ruošiasi karui su Kinija. Spaudoje daug rašoma apie tokio karo tarp Amerikos ir Kinijos galimybes, visur pabrėžiant, kad Kinijos liaudis "agresorius" iš savo teritorijos išmes ir suduos jiems mirtiną smūgį. Net ir užsienio stebėtojai ir kinų politikos analizuotojai sprendžia, kad pavojus, kad nenoromis gali kilti konfliktas tarp Amerikos ir Kinijos vis didėja.

Japonija siūlosi padėti Indonezijai

TOKIJO. — Japonija tyrinėja, ar negalima būtų padedant Vakarų Vokietijai ir Olandijai paruošti Indonezijai paramos programą, kuri padėtų kraštui išsivaduoti iš dabartinių finansinių sunkumų.

Nors šiuo metu Indonezija yra skolinga Japonijai virš 200 milijonų dolerių, tačiau Japonija yra pasiruošusi persvarstyti visą savo ekonominę politiką Indonezijos atžvilgiu. Japonija yra sumokėjusi Indonezijai 147 milijonus dol. vien tik karo reparacijų, atlyginant japonų okupacijos padarytus nuostolius. Indonezijos vadai už tuos pinigus pristatė liuksusinių viešbučių ir paminklų, nesirūpindami krašto turtų išvystymu.

Indonezija turi nemažai miško medžiagos, žibalo ir nikelio. Japonija yra susidomėjusi jų žemės turtų išnaudojimu. Indonezijoje lankosi japonų diplomatai siūlydami savo bendradarbiavimą Sukarno vyriausybei.

Ispanija paprašė elgtis atsargiau

WASHINGTONAS. — Ispanijos vyriausybė paprašė Amerikos, kad jos lėktuvai ateityje nepasipildytų gazolinu skriddami virš ispanų teritorijos. Amerikos du lėktuvai tokia progą susidūrė ir vienas jų — bombonešis išmetė savo keturias atomines bombas virš Ispanijos. Trys jau buvo surastos, o ketvirta guli jūroje, apie 1,200 pėdų gilumoje. Daromi žygiai ir ją išimti.

JAV ambasada pasiūlė ispanų vyriausybei apmokėti visus susidariusius dėl šio įvykio nuostolius. Nuodugnūs tyrinėjimai neparodė jokių radiacijos žymių, tačiau vietiniai gyventojai bijo vartoti tose vietose išaugintą maistą.

Amerika turi Ispanijoje dvi aviacijos bazes ir vieną povandeninių laivų, ginkluotų Polaris raketomis, uostą Rota, netoli Cadizo.

BUDAPEŠTAS.

Vengrijos premjeras Gyula Kallai kitą mėnesį išvyksta į kelionę. Jis aplankys Etiopiją, Egiptą, Tanzaniją, Koweitą ir Indiją.

LONDONAS. — Britanijoje vyksta svarbūs papildomi rinkimai Hull mieste. Paskutinį kartą čia laimėjo darbiečiai 1,181 balso dauguma. Šį kartą be dviejų pagrindinių partijų, rinkimuose dalyvauja pacifistas Richard Gott. Nors jis laimėti nesitiki, tačiau jis gali atimti svarbius balsus iš nedidelės darbiečių persvaros ir tuo pakenkti vyriausybei, kuri, pralaimėjusi Hull miestą, teturėtų tik vieno balso persvarą parlamente.

Pekine komunistų spauda neseniai paskelbė vyriausio Kinijos liaudies armijos politinio komisaro Hsiao Hua kalbą, kurioje jis išdėsto savo pažiūras į karą tarp Amerikos ir Kinijos. Ta kalba dar ir tuo įdomi, kad joje galima įžūrėti, jog Kinijoje viešpatuoja dvi nuomonės dėl tokio karo. Vieni galvoja, kad politiniai gerai indoktruota tauta gali nugalėti agresorius ir su silpnesniais ginklais. Kita nuomonė yra ta, kad Kinija šiuo metu negali kovoti prieš Ameriką, kuri turi ginklų ir ekonominę persvarą.

Politrukas Hsiao savo kalboje nurodo, kad kareiviai yra svarbiau negu ginklai, todėl reikia visus vadus ir visus kovotojus gerai paruošti, apginkluoti juos Mao Tse Tungo idėjomis ir visiškai pajungti kariuomenę politinei partijos vadovybei. Jis pareiškė, kad kinų armija yra pergalių išlepianta, todėl šiek tiek apsnūdusi. Ilgas taikos laikotarpis irgi prisidėjo prie to budrumo ir jautrumo atšipimo. Reikia todėl kovoti už partijos viršiskumą ir prieš įvairius buržuazinius palinkimus kariniuose reikaluose.

Generolas Hsiao Hua pabrėžė, kad ne "ginklas valdys partiją, bet partija valdys ginklą". Jis pripažino, kad esą žmonių, kurie galvoja, jog politiniai ir kariniai reikalai esą vienodo svarbumo, kad ir vieni ir kiti turėtų pirmauti pagal reikalą Kinijos gyvenime. Šitokios pažiūros esančios visiškai klaidingos ir kenksmingos. Šio ginčo pagrindė esąs klausimas, ar žmogiškos savybės ir politiniai tikslai gali kare nugalėti pranešesnius priešų ginklus ar ne, ar Kinija galėtų nugalėti šitokiam kare Ameriką, ar ne.

J šį klausimą Hsiao Hua atsako, kad Amerika visada norėjusi primesti Kinijai karą, ji gali jį pradėti masine ataka su atominiiais ginklais gan greitai.

Moralinė kinų bomba

Karo atveju, kalbėjo politinis armijos komisaras, žmonės ir jų įsitikinimai, nors pradžioje ir pralaimėtų keletą mūšių, galutinėje išvadoje laimėtų karą.

Kinija turinti "moralinę atominę bombą" — savo žmonių įsitikinimą. Istorija esą rodanti, kad liaudis ir su menkais ginklais laimi prieš tokį priešą, kuris turi tik ginklus, bet neturi įsitikinimų.

Hsiao baigė savo kalbą nurodydamas, kad nors Kinijos armija partijos nurodymus atlieka gerai, tačiau ir čia pasitaiko trūkumų ir silpnų punktų. Bet koks slinkimas atgal galėtų nuvesti kariuomenę į "revizionizmą" ir į kapitalizmo atstatymą. Toli mesnis progresas garantuos pasisekimą. O jei Amerika išdris pulti Kiniją, tai mes ją paskandinsime savo liaudies vandenynne, baigia savo kalbą Kinijos politrukas.

JURGIS JANUSAITIS

Medicinos daktarą Edvardą V. Jatulį pasitinkant

Med. dr. Edvardas Jatulis

Lietuvių visuomenę pasiekė džiuginanti žinia. Medicinos gydytojų gretas papildė jaunas, gabus medicinos daktaras, lietuvis Edvardas V. Jatulis, kuris savo gyvenimą pašvęs vienam iš kilniausių tikslų — saugoti žmogaus sveikatą. Nesabejotina, kad jo nuostabi patarnavimai pasinaudos ne vienas lietuvis ir ne vienas iš mūsų užliks laimingesnę ir sveikesnę ateitį.

Jaunojo daktaro gyvenimas nuostabių įvykių. Kelias iki daktaro kabineto klotas erkščiais ir nusagstytas vargais. Šia rečia proga, pasitinkdami jį ateinantį mūsų tarpą, bent keliomis akimirkomis grįžtelėjime į jo gyvenimo netolimą praeitį. Tik tada suprasiame, ką padaro žmogaus ryžtas ir tvirta valia.

Daktaras Edvardas — Nemuno pakrantių vaikas, gimęs 1926 m. balandžio 28 d. Kaune. Pirmuosius mokslus vaikystės metuose pradeda gimtajame mieste, o gimnaziją baigia karo metų sūkurėje 1944 m. Švėkanoje. Jų šeimos ramų ir gražų gyvenimą visapusiškai sunaikino bolševizmas ir karo audros. Tėvelis nepriklausomybės laikais ėjo Lietuvos Konsulato pareigas Mandžiurijoje. Likimo nebuvo lemta jam pasitraukti į vakarus ir jį bolševikai 1945 m. suima ir dešimt metų kalina vergų stovyklose Sibire. Pagaliau 1956 metais jis grįžta, netekęs sveikatos. Lietuva ir čia netrukus vėl geriamas užgėsta. Karo metų sūkurėje, 1944 metais miršta ir Edvardėlio geroji motina, kuri ir buvo vienintelė vaiku augintoja. Našlaičiais likę, Edvardas, vos gimnaziją baigęs jaunuolis, ir jo jaunesnysis brolis, bolševikams artėjant, drauge su kitais iškeliauja į platų pasaulį, kuriame niekas nebegloboja ir niekas nebeįtaikė. Du jauni našlaičiai blaškosi tremties vieškeluose ir kiekvieną dieną kovoja dėl savo egzistencijos, dėl duonos kąsnio. Šiuo atveju Edvardas tampa lyg tėvu savo jaunamėčiui broliui.

Pagaliau nutilo karo viesulai ir ramesnio gyvenimo, nors ir neviltingo, dienos atėjo tremtiniam. Edvardas neleidžia veltui laiko, — jis tuojau kimba į mokslą. Po kelių metų intensyvaus darbo 1949 m. baigia Muencheno universitete ekonomijos mokslus. Netrukus emigracijos srautas jį atneša Ameriką. Čia kieta realybė. Vėl duonos kąsnio ir pragyvenimo problema. Dirba sunkų darbą vienoje televizijos įmonėje ir po metų, prasidėjus Korėjos karui, pašaukiamas atlikti karinę prievolę Amerikos kariuomenėje.

Grįžęs iš kariuomenės, vėl skuba į fabriką duona centu užsidirbti, bet drauge pasiryžta tęsti studijas vakarais De Paul universitete. Ir štai 1955 metais šiame universitete iš ekonomijos mokslų gauna Master (M. B. A.) laipsnį. Tai pasiekti nebuvo lengva. Nuvargusios rankos vakarais laikė kny-

gą, o dienomis jos laužė užtvartas į kasdieninio gyvenimo buitį.

Deja, kad ir buvo rankose diplomas, tačiau jaunojo Edvardo nepatenkino. Jo širdyje ruseno kita mintis: pasinerti į žmogaus sveikatos pasaulį, saugoti paties žmogaus gyvybę ir laimingesnę ateitį.

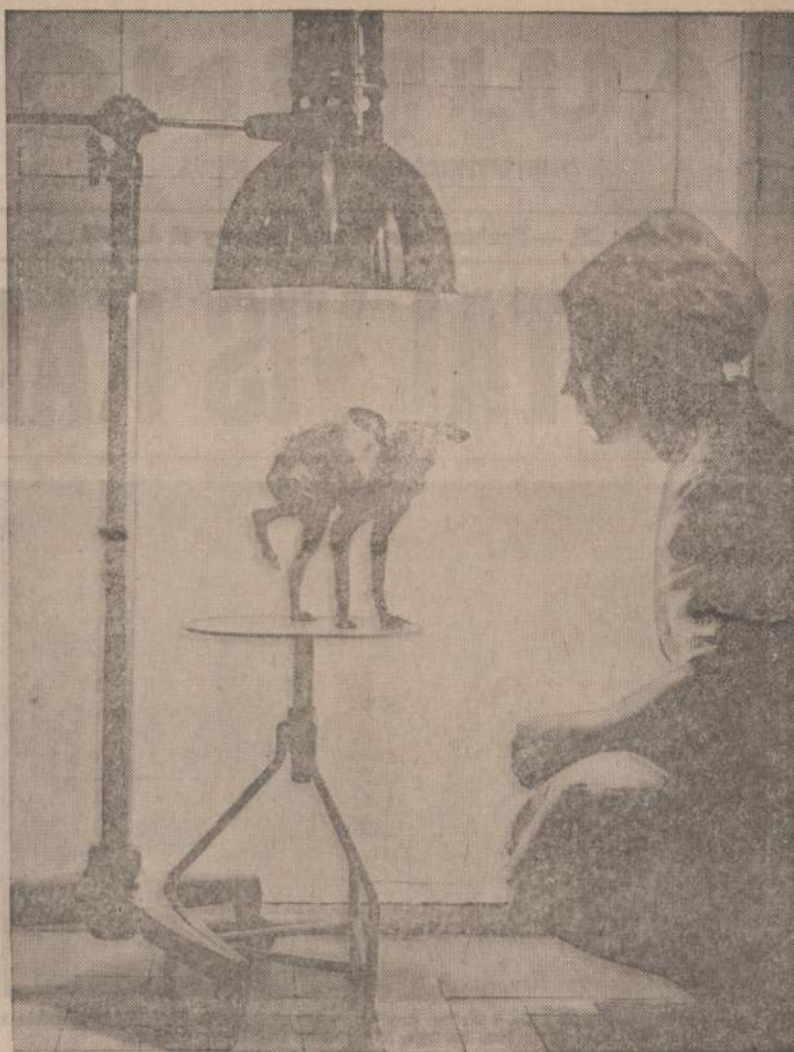
Susitaupęs kiek pinigų, palieka Ameriką ir skuba šveicarijoni Berno universitetą studijuoti mediciną. Ir vėl nauja sritis, reikalaujanti milžiniškų pastangų ir besąlyginio pasiaukojimo.

Bet Edvardo ryžtas būti daktaru nugalė visus kliūtis. Po kelių metų jis baigia medicinos mokslus ir 1961 metais savo tikslą apvainikuoja medicinos mokslų daktaro diplomu, paruošęs ir apgynęs kraujo kreklėjimo faktorių disertaciją. Laimingas jaunas daktaras Edvardas Jatulis vėl grįžta Ameriką ir 1962-63 metais atlieka praktiką Cook County ligoninėje, Chicagoje. Šioje ligoninėje darbas sunkus, tačiau plačios galimybės gilioms praktiškoms studijoms. 1963 m. rudenį Illinois valstybėje iškarito išlaiko valstybinius egzaminus ir įgyja bendros medicinos praktikos teises. Vienus metus po to dirba drauge su vienu amerikiečių partneriais kabinete, o 1965 metus praleidžia Central Community ligoninėje, dirbdamas kaip gydytojas.

Pagaliau, pasiekęs savo tikslą viešne, atlieka per eilę metų didelę praktiką, jaunasis mūsų medicinos daktaras Edvardas V. Jatulis pradeda sąvankišką, nuo niekieno nepriklausantį gyvenimą. Jis atidaro savo kabineta 2815 W. 71 St. Chicagoje ir pacientus priima kasdien nuo 4 iki 9 val. vakaro ir šeštadieniais nuo 11 iki 4 val. O telefonu pasiekiamas PR 6-6022. Be to, rytais jis dar dirba ir Kuba Clinic, 4735 S. Western, tel. LA 3-0361.

Nors paskubomis prabėgome šio ryžtingo vyro gyvenimo kelius ir pasiektus laimėjimus. Vargo kelias atėjęs į gyvenimą ir kietu ryžtu pasiekęs savo svajotos profesijos, jaunasis daktaras Edvardas Jatulis geriausiai galės suprasti negalavancio žmogaus troškimus ir su meile jam išties pagalbos ranką.

Mielam medicinos daktarui Edvardui, po sunkių vargų metų, tebūnie ateitis miela ir sėkminga.

Maskvoje sovietų valdžia įsteigė kliniką mažiems Chihuahua šuničiams gydyti. Paveiksle matome šaltame kambariye drėbantį chihuahua, kuriame gydytoja ultravioletiniais spinduliais gydo nušalusią šunio odą.

KAIP NUŽUDOMI KALINIAI KOMUNISTŲ TRAUKINIUISE

Ką patyrė sovietų vergų stovyklos kalinys latvis

Iš Maskvos praneša, kad Jungt. Valstybių ambasada atsisakė patikėti sovietų aiškinimui, kad JAV pilietis Newcomb Mott, kurį rusų pasienio sargyba suėmė Suomijos apsiestyje, nusizūdė beveždamas į Sibiro vergų darbo stovyklą, persipiaudamas sau gerklę kalinių traukinio vagono toilete. Zuvusiojo amerikiečio autopsija parodė, kad jis mirė nuo penkių colių skersmės piūvio gerklėje nenustatytu aštriu įrankiu.

I tai pradeda atsiliepti žmonės, kurie iš asmeninės patirties žino, kokios yra sąlygos sovietiniuose kalinių traukiniuose.

Vienas pabėgęs rusas, gyvenęs Vienoje, Austrijoje, pareiškė, kad jis netiki sovietų versijai, kadangi Mott jokiū būdu nebūtų galėjęs nusizudyti rusų sargybai nepastebint. Pabėgėlis pats praleids 20 metų Sibiro kalėjimuose ir vergų stovyklose, savo rašytame pareiškime tvirtina, kad pats daug kartų buvo

nusizudyti tokiam traukinyje, kadangi kalėjimo traukinys Rusijoje susideda iš eilės gyvulinių vagonų, kuriuose yra įrengtos eilės dviejų aukštų suolų (platformų) gulėjimui, vagono viduryje mažą krosnelę ir labai primityvius toileto įrengimus, visai neuzdengtas ir aiškiai matomas visiems kaliniams.

Prieš kalinius transportuojant, jie yra rūpestingai išskrečiami M. V. D. sargybinių ir visą kas padaryta iš metalo, yra atimama, kaip tai iš drabužių yra išplaukamos net metalinės sagos, iš batų padų ir kulnų plieninės plokštelės, metaliniai kelnų kabliai, ir peiliai, šakutės bei šaukštai. Kaliniams išduoda medinius šaukštus visam transporto laikui, kadangi kaip akmuo kietos duonos riekutė ir sriuba yra vienintelis maistas, kokį jie gauna viso transporto metu. Dėlto ypatingai sunku yra tikėti, kad Newcomb Mott būtų radęs galimybę persipiauti gerklę begabanant kalėjimo traukiniu kaip Kremlius kad praneša.

Iš kitos pusės, tai taip pat neatrodo vienintelis oficialus žudymo būdas, kaip jį atlieka M. V. D. specai. Jie yra labai aukš-

Vasario šešioliktoji Detroite

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Detroite įvyks sekmadienį, vasario 13, 3 val. p. p., Cobo Hall (kambarys 2040). Pagrindiniai minėjimo kalbėtojai bus Valstybės sekretorius Afrikos Reikalams, buvęs Michigano valstybės gubernatorius G. Mennen Williams ir dr. Tomas Remeikis, politinių mokslų profesorius St. Joseph's kolegijoje, E. Chicago, bei Lituanus žurnalo vyriausias redaktorius. Meninė programą atliks Sv. Antano lietuvių parapijos choras, vadovaujamas muz. Alberto Mateikos. Lietuvos trispalvės pakėlimas prie miesto rotušės (City-County Building, Woodward prie Jefferson) įvyks tą patią dieną 9:30 val. ryto. Minėjimo dalyviai dalyvauja eisenose po minėjimo ir vėliaus nuleidimą 5 val. p. p. Visuomenė kviečiama dalyvauti minėjime ir prisidėti aukomis Lietuvos laisvinimo darbams. Aukas taipgi galima siųsti se-

kančių adresu: Detroit Lithuanian Organizations Center, 15756 Lesure, Detroit, Michigan 48227. DLOC Valdyba

Kitos žinutės

Algis Zaparackas, Pasaulio Jaunimo Kongreso pirmininkas, pereitą savaitgalį buvo išvykęs į Clevelandą Jaunimo Kongreso reikalais, ir ta pačia proga davė telefoninį reportažą Lietuviškų Melodijų radijo valandos metu tiesiog iš Lietuvos Veiksnių konferencijos. Tuo būdu Detraitas gavo pirmutines žinias iš vykstantio šio svarbaus suvažiavimo. Lietuviškų Melodijų radijo valanda transliuojama šeštadieniais 8:45 iki 9:45 v. v. iš radijo stoties WJLB, banga 1400 k.

Spalvoti šventovių filmai apie Kanados tris didžiausias šventoves, Sv. Juozapo, Sv. Onos, Montreale, ir Cape de Madeleine bus rodomi sekmadienį, vasario 6, 3 val. p. p., Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos salėje, Schaefer prie Grand River. Įėjimas laisvas. Rodymą ruošia Moterų Sąjungos 54 kuopa.

Lietuvos Vyčių 79-tos kuopos susirinkimas įvyksta ateinantį trečiadienį vasario 2 d., 8 val. vak. Dievo Apv. parapijos salėje. Nauji nariai kviečiami. Po susirinkimo bus kavutė.

Petras ir Marijona Mularonkai, Ann ir Joseph Yuhas ir Frank ir Ann Kidulnas mini vedybos sukaktis. Petras Vaitkūnas mini gimtadienį. Joseph ir Mary Kazlauskai mini sidabrinį 25 metų vedybinio gyvenimo jubiliejų. dažniausiai žūdkiu, nuteistų dešimčiai metų (tai yra standartinė bausmė už nužudymą Sovietų Sąjungoje), suliežiant juos krūvon su kitais kaliniais, nuteistais įvairiems terminams už mažesnius nusikaltimus.

rjv

Andrea Chenier per radiją

Kitą šeštadienį, vasario 5 d., nuo 1 val. popiet CST (Chicago laikų) iš New Yorko Metropolitan operos per WGN radijo tinklą transliuojama Umberto Giordano 4 veiksmų opera "Andrea Chenier" iš 18 šimtmečio gyvenimo Prancūzijoje.

Pagrindinę Magdalenos rolę dainuos žymioji italų soprano Renata Tebaldi; kitas roles iš eilės dainuos tenoras Franco Corelli, mezo-soprano Mignon Dunn, mezo-soprano Gladys Kriese ir bosas Raymond Michalski. Diriguos debutantas Lamberto Gardelli.

Fasveikink savo draugus per "Naujienas"

4 1/2%

current dividend

4 1/2% DIVIDENDA MOKAM UŽ VISAS TAUPOYMO SĄSKAITAS

Paskolos ilgiems metams lengvais lėmėkėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO, ILLINOIS 60632

Valandos: pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60636

GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymusių krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 41 metus, visada prisilaikydama saugumo ir lėmėkėdama, palyginamai, aukštą dividendą. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stiprius finansiskai ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbais ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$53,500,000.00 turto įstaigą.

JOHN PAKEL, direktorius tarybos ir bendrovės prezidentas

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance

- Sell and redeem U.S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
- Cash checks and pay all family bills with our special

- money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

- Two large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M. — 12:30 P.M.

Darbai ir atgarsiai

Kur medį kerta, — ten skiedros lekia...
Priežodis

Senimas ir jaunimas. Senoji ir naujoji generacija, — dabar labai madoj. Ypatinai patriotinė plotnė. Nežinau, kur čia gali būti skirtumas tarp generacijų, kad ir Lietuvai laisvės siekime? Kur yra matas, kam labiau rūpi ir kas labiau sieloja si laisve Lietuvai? Metodų gali būti įvairių, bet, kurie mūsų laisvės siekimui labiau pasitarinauja, parodo tik ateitis.

Įvairiuose laisvės siekimo keliuose gali sutilti ir dažniausiai sutelpa visi, kas tik nori; kas, kaip ir kuo gali; kas kaip sugėba.

Nors ir labai ant patriotinės platformos pastatomas koks nors naujas sumanymas, bet nereikia bijoti jį pažūrėti iš visų pusių.

Neseniai turėjome laisvės Lietuvai jaunimo žygių New Yorke. Jo tikslas buvo pabudinti pasaulio sąžinę; atkreipti dėmesį į komunizmo pavergtą tautą, ypač mūsų tėvynės kančias ir laisvės troškulį. Tas žygis blykstelėjo, kaip šviesus meteoras, bet jo didžiausia vertė bene tame, kad buvo pajudinta dalis mūsų jaunimo, jų tarpe ir praplikusio, bei pražilusio. Maskoliškiems okupantams kiek kliuvo, kiek ne, bet savi, už vieną kitą kritiškesnį pasisakymą apsisvanojo kaip reik.

O visgi ir dabar po žygio, ar nevertėtų apie jį pakalbėti plačiau, išsamiau. Iš to būtų tik nauda betkokiems ateities žygiams. Pavyzdžiui, kad ir eise na su plakatais. Ar jį padarė žinovams įtikinančio ir jaudinančio įspūdis? Visoki žygiavimai daug kam jau nusibode, virtę banaliu šablonu ir daro neigiamą įspūdį. Anot vieno amerikiečio išsireiškimo, esą pamatė ką nors žygiuojant su plakatais, tai taip ir norisi nusispiauti jį tą pusę.

Tačiau vietoj padiskutavimo pas mus dažnai įprasta pasikolioti. Čia prisimena anais metais pas velionį prezidentą Kennedį audiencija ir po jos kilęs, jei ne tornadas, tai bent padori audrelė su visais perkūnais. Nereikia ilgai spėlioti, kam iš to buvo džiaugsmo ir naudos...

Kažkur išsidarginus velniams, didžiausias keiksmažodis dabar pasiliko "komunistas". Nepatiko kam nors kas nors, tai drėbė tiesiai "komunistas!" ir tvarkoj. Su tuo jau apsidirbta.

Mėgstama ir viešai pasišvaisyti: "Komunistų talkininkai!", "Maskolbernių bendradarbiai!", "Maskvos tarnai" ir t. t. Kada šis biauri dėmė pasiūčiama tikruoju adresu, kokiems nors bimbinkams, tai jiems gal sukelia net pasididžiavimą, nes jie ir jaučiasi tokiais esą. Bet dažnai jais vaidomasi žmones, kurie ne tik su komunizmu neturi nieko bendra, o yra jo neatlaidūs priešai.

Toki šūkautojai iš esmės yra mizernos žmogystos, bet laikosi labai išdidžiai. Švaistymusi šiuo nešvankiu keiksmažodžiu jie lyg nori parodyti: "Štai, žiūrėkite koks aš didelis patriotas!" Tačiau, kur tą patriotizmą reikia parodyti kokiū nors realiu darbu, pasiaukojimu — jų nėra. Šūkavimus nukreipti tikru adresu jie nesugeba ar bijo.

Šių metų "Dirvos" 3 nr. yra Juozo J. Bačiūno vertas dėmesio straipsnis: "Kaip ieškom, kas mus jungia?" Straipsnyje auto-

rius irgi primena tą patį komunistiniu keiksmažodžiu švaistymą. Davęs keletą iš gyvenimo paimtų pavyzdžių, skyrelyje: "Neieškokime komunistų ir maskolbernių ten, kur jų nėra", tarp kitko sako: "Politikoje patyrę veikėjai žino, kad Lietuvos laisvės priešai nesnaudžia ir kad nekartą jie ieško ir jiems pasiseka rasti užsienio lietuvių tarpe žmonių, kurie gudriai prisidengę vėro ardyom darbą ir bando susilpninti lietuvių visuomenės kietą nusistatymą, prieš okupantus. Tačiau, kad kiekvienas skirtingos nuomonės reiškęjas, ar skirtingų kelių ieškotojas tuojau pat tampa "ardytojas" ir "komunistas", tai čia mes būdavo per greitai šūkauti".

Negalime būti atlaidūs aziatiškiems Lietuvos pavergėjams ir jų pakalikiams, bet nedrabstyki me ir neieškime drabstyti komunistiniu purvu žmonių, kurie stovi Lietuvai laisvės siekiančių gretose.

Sešioliktos vasario gimnazija. Dalis lietuvių per eilę metų besalyginai ją rėmė, kad ir maža, bet nuolatine auka. Buvo ir jos didžiųjų rėmėjų. Kas nežino, ypač Chicagoje, kurnigo Suginto. Jis kaip apaštalas ėjo iš namų į namus su gimnazijos rėmimo rūpesčiu. Buvo ir daugiau nenulstamų entuziastų, kad tik neužgestų tėvynės pašonėje savas, laisvas mokslo žiburėlis.

Po V. Adamkavičiaus pranešimo atrodo, lyg visos per eilę metų statytas pastatas griūva.

Nesąžiningumas, bloga valia, ar apsilėidimas? Labai negražūs komentarai eina iš lūpų į lūpas. Buvę gimnazijos rėmėjai pasijuto lyg apgauti. Lyg ir pasityčiota iš jų gerų norų.

Pranešimą p. V. Adamkavičiaus padarė vienas, nors jis priklausė gimnazijos reikalų tikrinimo kolektyvui. Kitų to kolektyvo narių nuomonės ir pastabų dar nežinome. Nežinome, ar jų nuomonė skiriasi nuo V. Adamkavičiaus nuomonės? Jei skiriasi, tai būtent kuo? Koki jų motyvai? Būtų daug geriau, jei ir kitų kolektyvo narių nuomonė būtų turėta rankose. Ar nevertėjo dar lukterti?

Klausant pranešimo "Margarčio" radijo programoj p. V. Adamkavičius apgalestavo padaręs didelę klaidą, sutikdamas važiuoti Vokietijon tikrinti gimnazijos reikalus. Į jį esąs daromas didelis spaudimas, net su grasinimais. Įdomu! Nejaugi mūsųose inkviziciniuose ar enkavedistiniuose metodais, vartojant moralinį terorą norima užčiaupti lūpas, kad pro jas neišskristų tiesos žodis? Gulbinskas net apsidžiaugė, kad jis išliko dar nepakartas ar neišdeportuotas.

Nežinau, kodėl p. V. Adamkavičius sutikimą vykti patinkrinti gimnazijos padėties apgalestauja? Dirbantiems visuomeninį darbą dažnai tenka ir labai karčių piliulių. Visuomenininkas negali laukti, kad jis visą laiką būtų tik ant rankų nešiojamas ir jo garbei vis šaukiama valio!

Pavyzdžių turime ir čia Amerikoje iš mūsų didžiųjų senesnių veikėjų veiklos. Kartais ir labai skaudžių smūgių jiems teko atlaikyti.

Man atrodo, kad veikėjai atpildas yra darbai, kuriais, pagal jį įsitikinimą, jis visuomenei daro gera. Taip pat įsitikinimas, kad jis sako tiesą ir už ją kovoja. Anksčiau ar vėliau jis ir visu-

Prof. Adomas Varnas supažindina dail. Joną Rimšą su Čiurlionio galerijos Meno Kūrinių Fondu. Iš kairės į dešinę dailininkai: Z. Kolba, prof. Ad. Varnas, Jonas Rimša ir M. Šileikis. Žulpos nuotrauka

menės įvertinimo sulaukia.

Bent Chicagoje meno parodų netrūksta. Tik spėk jas lankyti ir gėrėtis visokių krypčių menu. O lankytojų taip pat netrūksta. Madoj abstraktus menas. Vieni prie jo jau priprato, o kiti vis dar trauko pečiais su pašapiu klausuku veido išraišką.

Kai kurie lankytojai ir abstraktuose ieško ko nors realaus. Vienoje abstraktistės dailininkės paveikslų parodoje teko nūgirsti tokį pasikalbėjimą:

— Žiūrėk, ten pro tuos žagarus matyti bala, o toje baloje, va ten, žuvis.

— Gerai sakai. Už tų krūmų tikriausiai ir meškerojotais pasislėpęs...

Daug parodų lankytojų nusiskundžia, kad iš abstraktinio meno parodų nieko neišsineša. Jie jau aplankę kelias tokias parodas, matę daugybę abstraktų, bet iš jų išėjus atminty pasilieka tik įvairių spalvų, įvairios dėmės. Kurie daugiau apie meną nusimano (ar tokiais dedasi) jį aptaria spaudoj, įvertina, supažindina, rekomenduoja. Jų nuomonės kartais irgi labai skiriasi. Vieni abstraktą laiko tepilione ty, kurie nemoka piešti, kiti sako, kad realistai yra kopijuotojai, fotografai "abrozdelių maliavotojai".

Iš kai kurių kūrėjų tenka išgirsti, kad jiems visai neįdomu, ką apie jų kūrybą mano kiti. Jie ieško savęs, save išsako, kuria sau. Tada kyla klausimas: kodėl jie savo kūrybą visuomenei rodo ir ją kviečia žiūrėti? Ir tokių pasisakymų teko skaityti, būtent: kad suprastum abstraktų meną, reikia didesnio išsilavinimo, aukštesnės inteligencijos. Bet ir jie nesugeba paaiškinti. Matyti, ir jiems neaišku.

Kaip menas yra platus, įvairus, neišsemiamas, taip ir fantastiškiausios nuomonės, ir filosofavimai apie jį neturi ribų.

O visgi gerai, kad yra įvairiaspalvių parodų. Po pilkos kasdienybės yra kuo sielai atsigausti. Ne viena duona žmogus gyvena. Kartais reikia ir pyrago...

PITTSBURGH, PA.

Prisimintas dr. K. Grinius

Sekmadienį, sausio 16 dieną, Povilas P. Dargis, kuris tvarko ir veda lietuvių radijo programą, paskyrė visą programą prisiminimui ir pagerbimui buvusio Lietuvos respublikos prezidento, dr. Kazio Griniaus, nuo kurio gimimo šiais metais su-eina vienas šimtas metų.

Plačiai — išsamiai buvo nušviestas dr. K. Griniaus gyvenimas ir jo atlikti dideli darbai lietuvių tautai ir nepriklausomai Lietuvos respublikai.

Tarp ko kito, P. P. Dargis paspasakojė savo prisiminimus apie dr. Grinių, primindamas, kad jam savo akimis teko matyti kai Lietuvos respublikos seimas išrinko jį valstybės prezidentu. Mat, tuo laiku Dargis, Kaune, Lietuvos universitete, studijavo teisę, ir kaip tik tuo pat metu Kaune gyveno ir buvo seimo nariu viekšniškis Jonas Januškis, kuris ir suteikė progą, savo draugui Povilui seime rinkimų pravedimą pamatyti.

Prisiminta taip pat dr. K. Griniaus atsilankymas Pittsbu-

North Side

Humboldt Parko Lietuvių klubo susirinkimas įvyko perėtos savaitės trečiadienio vakare. Atsilankė nemažai narių.

Pirmiausia buvo atlikti klubo reikalai (tai padaryta labai greit). Po to, kaip klubas jau kurį laiką praktikuoja, sekė vaišės (taip daroma kiekvienais metais sausio mėnesio susirinkime).

Į susirinkimą atvyko nariai ir iš tolimesnių kolonijų.

M. Gudelis pasakė įdomią kalbą, o po to sekė pasidalinimas mintimis apie įvairius dalykus.

Padėka priklauso poniai Kavaliauskienėi, šio klubo finans sekretoriaus žmonai, už pagaminimą skanių vaišių (jautienos kepsnio ir kitų skanėstų).

Apgalestauta, kad pati p. Kavaliauskienė vaišėse nedalyvavo, nors jas labai rūpestingai paruošė. Mat, tai buvo vyrų sueiga, tai ji drovėjosi atvykti, nors ir buvo kviečiama.

Dabar lauksime kito klubo pobūvio. K. C.

Ambrozo širdinga padėka

Sunkios ligos prislėgtas ir ilgą laiką išbuvęs ligoninėje, grįžau namo, kur baigiu sustiprėti, ir dabar skubinuosi pareikšti savo gilią padėką visems geriesiems draugams bei giminiams, kurie taip nuširdžiai prisiminė ir lankė mane ligoninėje ir grįžus man namo. Širdingiausiai dėkoju visiems, kurie prisuntė gėlių, dovanų ir daugybę geriausių linkėjimų greit pasveikti ir stiprėti. Su dėkingumu ir pagarba Jums visiems.

Walteris Ambrozas

GERBIAMAS NAUJIENU PRIETELI, PAAUKODAMAS NAUJIENU MAŠINŲ FONDUI, ATLIKSI DIDELI IR GARBINGA DARBA, KIEKVIENA DIDELE AR MAŽA AUKA BUS TINKAMAI ĮVERTINTA.

ghe ir kitose lietuvių apgyventose vietovėse, jam kaip tremtiniui atvykus į Ameriką.

Vietinis

STASYS BARANAUSKAS

Iškiliausias mūsų solistas Stasys Baranauskas su Elena Kuprevičiute, Dana Stankaityte ir Andriū Kuprevičiumi išpildys

DIDŽIOJO KONCERTO

programą. Akompanuos A. Kučiūnas. Baranauskas išpildys pirmą kartą prof. V. Jakubėno sukurtą veikalą "Mano deimantai". Koncertas bus šių metų sausio 30 d., 4 val. po pietų Jaunimo Centre. Bilietus galima gauti Marginiuose, pas Gradinskus ir Jaunimo Centre. (Pr).

Rockfordo skautės švenčių proga įteikia skaučių vadovėi dovaną, iš kairės, sk. Regina Skaržinskaitė, skaučių vadovė, vyr. sk. Danutė Bielkienė ir sk. Rūta Pociūtė.

Išmoksims skambinti gitara. Rockfordo skautė Regina Skaržinskaitė ir skautė Rūta Pociūtė, su gitara. Nuotr. A. Pociūsus

ATSAKYMAS Į ATVIRĄ LAIŠKĄ

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos nariui dr. Leonui Kriaučeliūniui

Š. m. sausio mėn. 18 d. "Naujienose" buvo išspausdintas JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos nario dr. L. Kriaučeliūno atviras laiškas JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdybai.

Laiške dr. L. Kriaučeliūnas klausia, kas atsitiko, kad dienaštyje "Drauge" išspausdintame JAV LB Centro valdybos posėdžio aprašyme nėra paminėta JAV LB apygardų valdybų rinkimų klausimas, tuo tarpu kai "Naujienose" paskelbtame aprašyme šis klausimas paašškintas.

Posėdžių aprašymų tekstus siunčiu dienaščiams "Naujienoms" ir "Draugui" vienodus. Taip pat ir šio posėdžio aprašymai dienaščiams buvo pasiųsti vienodi. "Naujienose" buvo atspausdintas visas tekstas, tuo tarpu "Drauge" teksto dalis, liečianti apygardų valdybų rinkimų būdą, buvo neatspausdinta.

Apygardų valdybų sudarymo būdo klausimas yra aktualus, nes jis buvo svarstytas gegužės mėn. 22-23 d. Philadelphiaje įvykusioje JAV LB Tarybos sesijoje. Taip pat spaudoje buvo pasirodę žinių, kad ateityje apygardų valdybos bus renkamos skirtingu būdu, būtent: suvažiavimas rinks tik pirmininką, bet ne visą valdybą. Rinkimų būdo pakeitimas rišasi su įstatų pakeitimu, nes, nepakeitus įstatų, negalima pakeisti ir apygardų valdybų sudarymo būdo.

Iki šiol Centro valdyba nei iš JAV LB Tarybos Prezidiumo, nei iš prezidiumo sudarytos įstatų komisijos negavo pranešimo, kad įstatai yra pakeisti ir kad pakeitimą reikia pristatyti apylinkių ir apygardų valdyboms.

Apygardų valdybų sudarymo būdo klausimas buvo Tarybos sesijoje svarstytas, todėl padarytiems nutarimams išsiaiškinti Centro valdyba kreipėsi į prezidiumą. Prezidiumo pirmininkas pranešė Centro okupantais.

valdybai, kad jis klausimą svarstyti ir tiesioginiai atsakymą Centro valdybai duoti pavedė įstatų komisijai.

Gruodžio mėn. 28 d. rašte Centro valdybai įstatų komisijos pirmininkas ir prezidiumo vicepirmininkas dr. Br. Nemickas rašo: "apygardų valdybų sudarymo tvarkos, nustatytos JAV Lietuvių Bendruomenės įstatų 25 str. b. pastraipos, IV-toji taryba savo 1965 m. gegužės 22-23 d. sesijoje nėra pakeitusi". Ir toliau rašo: "Todėl reikia laikytis senos tvarkos, sudarant apygardų valdybas, kol nėra pakeisti įstatai".

Taigi įstatai nepakeisti ir apylinkių atstovų suvažiavimas turi rinkti ne pirmininką, bet visą valdybą.

Apie gautą prezidiumo sudarytos įstatų komisijos atsakymą, apygardų valdybų sudarymo būdo klausimu, Centro valdyba painformavo JAV LB Chicago apygardos valdybą 1966 m. sausio mėn. 6 d. raštu.

Kostas Januška, JAV LB CV sekretorius

Dailininko Pautieniaus pareiškimas

Dail. J. Pautienius sausio 23 d. ježiūtį namuose įvykusiame Amerikos Lietuvių Dailininkų susirinkime buvo paklaustas, kodėl jis dalyvavęs pasitarime su Vilniaus Un. rektoriumi J. Kubiliūn, atsakė, kad be kitų klausimų norėjęs sužinoti, ar tikrai Am. Liet. Menininkų Klubas ruošiasi čia Chicagoje suruošti ok. Lietuvos grafikų parodą ir Vilniuje lietuvių tremtinių meno parodą.

Paašškėjęs, kad laisvojo pasaulio dailininkų parodos suruošimas Vilniuje virstų tikrai neteisėtos rusų okupacinės vyriausybės pripažinimu, todėl dail. J. Pautienius pritarė vienbalsiam Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos nutarimui, smerkiančiam bent koki kultūrinį bendradarbiavimą su okupantais.

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate

4 1/2%*

per annum

Effective April 1, 1960

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

Universal Investment Share Account

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HYmarket 1-3070

ALL ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 by an Agency of the United States Government.

MOVING PERKRAUSTYMAS MOVING

IS TOLI IR ARTI

*Našij didei trolei - Našijasi kraustymo trankia
Tisy metu patvirtimas - Pigus k-sažioligus palamovimas*

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 St. Chicago 36 St. Tel. Hillbrook 5-9209

Subscription Rates table with columns for location (Chicago, USA, Canada) and duration (1 year, 6 months, 3 months, 1 month).

10 cents per copy, 10 c. on Saturday
Dienraščio kainos: Chicago ir priemiestuose...

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Nusiginklavimo konferencija Ženevoje

Vėl susirinko Ženevoje, Šveicarijoje, tarptautinė nusiginklavimo konferencija, susidedanti iš 18 tautų atstovų. Bet vienas konferencijos narys neatvyko.

Prancūzija konferenciją boikotuoja ir savo delegacijos į Ženevą neatsiuntė.

Seniau tarptautinio nusiginklavimo klausime nuolatos darydavo obstrukciją Sovietų Sąjunga. Ji atmesdavo Amerikos pasiūlymus sustabdyti ginklavimosi lenktynes, uždraudžiant tam tikrų rūšių ginklų gaminimą...

Kadangi kitos tautos tokiam "radikališkam" sumanymui pritari negalėjo, tai nusiginklavimo reikalas nepajudėjo iš vietos. Maskvos propaganda kaltindavo Vakarų "imperialistus".

Dabar atsirado dar naujos kliūtys. Vietnamo karas padidino įtampą tarp Rytų ir Vakarų, paaštrino santykius ypač tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstybių, kurias komunistai smerkia, kaip "imperialistinių agresorių".

Rusai ir prancūzai

Šita kliūtis, kaip atrodo, duotysi nugalima, nes iš vakaro prieš konferenciją prasidedant SSRS delegatas Semion Charapkin pareiškė, jog karas Vietname ir JAV įsivėlimas į tą karą neprivalo kliudyti derybų dėl nusiginklavimo.

Tačiau keblumas atsirado iš kitos pusės. Prancūzija, kuri pradžioje buvo laikoma JAV sąjungininke, konferencijoje nedalyvauja. Prez. Charles de Gaulle yra priešingas tam, kad būtų draudžiamas branduolinių karo pabūklų plitimas pasaulyje.

Atomine bomba — tiesa, dar palyginti menko pajėgumo — pasigaminoma ir komunistinė Kinija. Jeigu šitai kryptiniai tarptautinio apsiginklavimo srityje nebus pa-

darytas galas, tai, ilgai netrukus, atominių -randuolinių pabūklų "privis" daugybė. Visuotinio atominio karo pavojus tada labai padidės.

Atominių apsiginklavimo plitimas

Tačiau, kada branduolines bombas įsigyja prancūzai ir kinai ir rengiasi jas pasigaminti keletas kitų valstybių (Švedija, Egiptas ir t. t.), tai stiprėja ir Vakarų Vokietijoje noras tą ginklų turėti. Ir kaip galima jai tai uždrausti? Ji yra galinga valstybė. Nors jos teritorija apkarpyta ir suskaldyta, bet ekonominiu atžvilgiu ji stovi trečioje vietoje tarp stipriausių pasaulio tautų.

Bet Sovietų Rusija bijo Vokietijos ir yra griežtai priešinga jos apsiginklavimui atominiiais ginklais. Su hitlerine Vokietija komunistinė Rusija buvo susibičiuliavusi ir nėrėsi iš kailio, stegdamasi padėti Hitleriui užkariauti Europą.

Kadangi vakarinė Vokietija yra draugiinga JAV-ėms, tai Washingtonas yra keblioje padėtyje, siekdamas susitarimo su Maskva nusiginklavimo klausimu ir tuo pačiu laiku stengdamasis nesusipykti su vokiečiais.

Kaip matome, šiai nusiginklavimo konferencijai tenka susidurti su labai sunkiomis problemomis ir ji gali būti tokia pat nevaisinga, kaip ir visos pirmesnės.

DĖL KO ĖJO GINČAI

Lietuviškų grupių atstovų pasitarimas, įvykęs Clevelande sausio 22-23 dienomis, baigėsi susitarimu, nors ginčų jame buvo nemažai.

Daugiausia ginčų sukėlė klausimas apie lietuvių amerikiečių bendravimą su okupuota Lietuva. Šiuo klausimu buvo, pagaliau, priimtas bendras pareiškimas, kurio tekstas jau yra paskelbtas.

Pirmas pareiškimo projektas buvo paruoštas Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybos ir išsuntinėtąs organizacijoms, kartu su kvietimais į pasitarimą. Jo tekstas seka.

VLIKO projektas

PAREIŠKIMAS LIETUVIŲ VISUOMENEI

1966 sausio 22-23 d.d. Clevelande, Ohio, susirinkę pasitarti Lietuvai ir lietuviams svarbiais klausimais, Lietuvos Diplomatines Tarnybos, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Amerikos Lietuvių Tarybos, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovai, aptarę laisvųjų lietuvių su pavergtąja savo tauta bendradarbiavimo galimybes, būdus ir priemones, rado:

- 1) Sovietų Rusija, Lietuvos Respubliką laikydama okupuota ir paversta Sovietų Sąjungos dalimi, ne tik tebetrukdo lietuvių tautai vykdyti savo laisvą apsisprendimą ir Lietuvos Respublikos stiverumą, bet ir tebedaro neįmanomus lietuvių tautos ir Lietuvos Respublikos normalų bendradarbiavimą bei santykius su išeivija. Tik Lietuvos Respublikai ir sovietinės okupacijos išsilaisvinus, tas bendradarbiavimas bei santykiai vėl galės sunormalėti.
- 2) Nors Lietuvos Respublikos teritorija tebėra okupuota,

ni pripažinimą. Visų lietuvių yra tautinė pareiga vengti bet kurių veiksmų, kurie galėtų kenkti Lietuvos Respublikos de jure egzistavimui ir tiesiog ar netiesiog padėtų okupantui savo agresiją prieš Lietuvą tarptautinėje bendruomenėje įteisinti.

4) Savo dvasiniam, kultūriniam bei tautiniam tapatumui su savo tauta išlaikyti, išeivija privalo kuo glaudžiau bendrauti su savo kilmės kraštu. Šioks bendravimas lygiai yra reikalingas ir Lietuvos laisvės kovos uždaviniams sėkmingai vykdyti: okupuoto žemės ūkio bei kėsams atskleisti; sovietinės propagandos prasimanyms ir tiesos iškraipymams atremti; okupuotos Lietuvos padėties tikram vaizdui laisvajam pasauliui pateikti; pavergtosios tautos atsparumui drąsinti ir jos politinėms, kultūrinėms bei ūkinėms pastangoms teisingai suprasti ir jas paremti; tautiniam solidarumui stiprinti; ir t. t.

5) Po Stalino okupantui siek tiek praverus geležinę uždangą, faktiškai prasidėjo gana intensyvus mūsų išeivijos bendravimas su pavergtą tauta. Iš laisvojo pasaulio prasidėjo ir okupuotą Lietuvą laiška, dovanų siuntiniai ir atskirų tautiečių lankymasis į Sovietų Rusiją. Iš okupuotos Lietuvos — laiška, spauda, dovanėlės ir atskirų lietuvių, paprastai partiečių, su Sovietų Rusijos delegacijomis ar turistų grupėmis lankymasis Sovietų Sąjungos - Jungtinių Valstybių kultūrinių mainų sutarties rėmuose.

6) Siek tiek įgalindamas pavergtąją tautą bendrauti su savo išeivija, okupantas siekia ir tebesiekia iš to sau politinės naudos: išeivijos apsipratimo su Lietuvos Respublikos užgrobito faktine padėtimi ir netiesioginiu tuo užgrobito pripažinimu. Išeivijos bendravimas su pavergtąja tauta okupantas siekia paversti išeivijos kolaboravimu okupacijai.

7) Nors principinė riba, kur baigiasi išeivijos bendravimo galimybės su pavergtąja tauta ir kur prasideda kolaboravimas okupantui, yra visai aiški — Lietuvos Respublikos de jure egzistencija, tačiau gyvenime ji nevisada yra ryški.

Suistorientavimą dėl jos sunkina ypač faktas, kad okupuotoje Lietuvoje yra susovietintas visas švietimas ir visos kultūrinės gyvenimas. Pavyzdžiui vietoje lietuvių rašytojų, lietuvių dailininkų, lietuvių kompozitorių draugijų tėra LTSR rašytojų, LTSR dailininkų, LTSR

Pasitarimo rezolucijos

1. — (Buvo paskelbta užvakar.)

2. — Šiais metais rengsimųjų Vasario 16 dienos minėjimų proga stengiamasi stiprinti lietuvių tautos kovos ryžtas prieš sovietinę Lietuvos okupaciją, sutelkiant tai kovai galimai daugiau piniginių išteklių, o minėjimų rezolucijose, be kitų dalykų, prašoma J. A. V. vyriausybės neratifikuoti jos su Sovietų Sąjunga pasirašytosios konsuliarinės sutarties.

3. — Pritariama Jaunimo Metų programai ir raginama lietuvių visuomenė visomis priemonėmis ją remti ir joje dalyvauti.

4. — Vertinama kiekviena laisvės kovos iniciatyva, tačiau siekiama, kad ji būtų suderinta su Lietuvos laisvinimo veiksmų politika ir taktika.

5. — Ryšium su 1968 metais įvykiančiais Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukaktim, skatinamos visų laisvųjų lietuvių organizacijos tinkamai pasiruošti šio reikšmingo lietuvių tautos politinio įvykio tinkamam paminėjimui.

6. — Pageidaujama laisvųjų lietuvių vadovaujantiųjų institucijų glaudesnio bendradarbiavimo atelyje. (ELTA)

NEPRIKLAUSOMYBĖ MINĖSIM VASARIO 13

Sausio 27 d. Naujienose mano pranešime atspausdinta, kad Vasario 16-tos Dienos Minėjimas įvyks vasario 12 dieną. Tai klaida. Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyks vasario 13 dieną, sekmadienį, Marijos aukštesnė mokyklų.

Sausio 12 dieną prie jėzuitų namų esančiame darželyje bus padėtas vainikas prie Lietuvių gynusio ir gyvybę atidavusio Nežinomo Lietuvos Kario paminklo. K. Cepukas

kompozitorių ir pan. draugijos. Bendravimas su "LTSR" draugijomis ar institucijomis jau būtų tolygus Lietuvos Respublikos de jure egzistavimo atsisakymui. Padėti suinteresuotiems tautiečiams susiorientuoti dėl bendradarbiavimo tals konkrečiais atvejais, kai riba tarp bendradarbiavimo su pavergtąja tauta ir kolaboravimo okupantui darosi neaiški, yra tikslinga prie PLB Valdybos sudaryti kompetentingą patariamąją komisiją. (ELTA)

(Rytoj bus daugiau)

Vliko Lietuvos laisvinimo darbas remti Tautos Fondui aukojo

500 dol. L. B. Philadelphiajos apylinkės valdyba, Philadelphia, Pa. 50 dol. L. B. E. St. Louis, Ill., apyl. valdyba per įgal. O. Cerškienę. 50 dol. Jonas Legis per įgal. J. Audėną. 25 dol. gyd. St. Petrauskas. 20 dol. A. Andriūšaitis, V. Mašalaitis, kun. V. Skilandziūnas, Kanada ir Liet. kar. veter. nų S-gos New York'o sk. per L. Virbičką. 15 dol. A. Matulionis. 12 dol. St. Skripkus. 11 dol. Anelė Gudaitienė, St. Louis, Mo. 10 dol. gydytojai: P. Kazlas, Labokas-Valis, J. J. Plikaitis, V. Tumenienė ir R. V. Vienužis, St. Dzikas, V. Jonaitis, prof. P. Jucaitis, A. Milčienė, O. ir E. Stanaičiai, A. Dundulis, J. Zabelskis, A. ir K. Avizoniai, J. Matyckas, kun. V. Martusevič ir Am. Liet. katal. moterų s-gos 29 kp. per O. Kubilienę. 5 dol. K. Krušinskas, J. Lintakas ir Liet. katal. darb. klubas. Per įgal. J. Petuška, Con., 50 dol. aukojo po 10: J. Petuška, P. Karosas, J. Radzevičius, K. Demikis ir J. Beinorius. Per įgal. Ona Cerškienė, Ill., 92 dol.; LB apyl. vald. 50. A. Vaitkus 10, Vl. Matulevičius 6 dol. ir po 5 dol. V. ir M. Gareliai, Petrikas, Grybinas, Br. Tiškus ir Al. Goberis. Per įgal. A. Puskepalaitį, Boston, po 10 dol. davė gyd. A. Kriščiūnas, J. Sonda, L. ir E. Manomaitis, ir po 5 dol. A. Orenatas, A. Puzinauskas ir R. Urbšas.

Pristutė iš Tautos Fondo atstovybių: iš Canados T. F. atstovybės per V. Vaidotą 6496 dol. 50 c., iš Clevelando T. F. atst. per S. Lazdinį 220 dol.

Visiems mūširdžiai dėkoja Fondo valdyba

Eismo nelaimių aukos

Nuo šių Naujų Metų pradžios iki trečiadienio vidurnakčio automobiliai jau užmušė 30 žmonių Cook apskrityje, iš jų 10 Chicago mieste, kur per tą laiką 2,167 jau buvo sužeisti.

SKAITYTI KASDIEN "NAUJIENAS" IR TĘKYŠKAITIS

Lietuviai taigi perka ir parduoda ir progos sumo bitai per NAUJIENAS

SKAITYTI IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJIENAS"

DR. MARTYNAS ANYSAS

Senprusių giminių kovos dėl savo laisvės

Dr. Martyno Anyso knygos apie senprisiuos santrauka, kurią paskelbė for-moje įsį paskelbė Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos susirinkime sausio 16 diena, Chicagoje.

1. Senprūsiai aš vadinu tų šalių senuosius gyventojus (autochtonus), kuriuos vokiečiai vadino Pruzzen, Altprussen arba Urprussen, gyvenančius vakaruose nuo Vyslos upės. Juos reikia griežtai skirti nuo Prussen arba Preussen, nes tais vardais pasivadino tų šalių užkariautojai ir kolonizatoriai. Mes žinome, kad vėlesnė tuo vardu pavadinta Prūsijos karalystė užėmė visą siaurinę vidurinę Europą, net ligi už Reino upės.

Istorikas Simanas Grunau savo dideliame veikle apie Prūsiją visus tų šalių gyventojus vadina Prussen arba Preussen, kaip autochtonus, taip ir kolonistus bei užkariautojus, ir jo veikalė beveik nėra matyti, kur baigiasi pasakojimai apie autochtonus ir kur prasideda užkariautojai bei kolonistai vokiečiai. Aš juos vadinu senprūsiais ir todėl, nes jie susidarė iš dviejų giminių, būtent: prutenų ir lietuvių. Savo veikalė vartojo senuosius lotynų kalba rašytuose šaltiniuose minėtus ir iki šiai dienai istorinėje literatūroje ir gyvoje kalboje vartojamus tų šalių ir vietovių pavadinimus. Kur reikalinga, dedu naujuosius būgiskius pavadinimus skliauteliuose,

kad būtų išlaikomas identiškas tarp senųjų ir naujųjų pavadinimų. Taip pat nekėičiu ir žinomųjų laisvės kovotojų vardų. pvz. Herkus Monte lieka Montė, bet ne Mantas.

Pirmoje veikalo dalyje kalbu apie aiščius, kaip senprusių kraštų ankstyvesnius gyventojus, apie Pabaltijo gintarą, kuris tuos kraštus darė žinomus jau graikams bei romėnams. Stengiuosi išvesti senprusių giminių pavadinimą iš turimų šaltinių, kuriuose jos vadinamos pruthenorum gentes, gi atskiri žmonės daugiskaitoje prutheni, o vienskaitoje pruthenos. Taigi mes be klaidos galime tvirtinti, jog jie tikrai vadinosi prutenais. Ankstyvesnėje lenkų literatūroje buvo kalbama apie Prus, kurį pavadinimą Vokiečių Riterių Ordinas perėmė iš savo senvokiškos kalbos žargoną. Bet lotynų kalba rašiniuose net iki naujausių laikų buvo kalbama apie pruthenorum gentes, prutheni ir pruthenos.

Kas liečia ankščiau vartojamą "Borusia" pavadinimą, aš jį išvedu iš senoji Nemuno dalį lietuvių vadino Rusnia. Apylinkė buvo Parusnia, iš kurios buvo sudaryta lotyniška Borussia. Visi vokiečių istorikai bandė tą žodį išvesti iš griekų arba lotynų šaltinių, tyrinėdami net pavadinimus Mažosie Azijoje. Istorikas Voigt prirašė net kečius spausdintus puslapius, bandydamas Borussia išvesti iš senų šaltinių, bet be teigiamo rezultato.

Aptariu abu legendarinio broliu — karalių Vaidevutį ir vyr. krivę Pruteną, iš

kurių pirmasis pradėjo sujungti atskiras šalis į politinį vienetą, o pastarasis įvedė arba išryškino jų tikybą. Siedu vyrų pagal padavimą yra gyvenę laikais imperatoriaus Hadriano, kuris buvo nužudytas 455 m. po Kr.

Aptariu iš egzistuojančių šaltinių senprusių - prutenų išvaizdą, jų socialinę ir karinę santvarką, šeimyninį gyvenimą, vedybines apeigas, kai kuriuos jų papročius, senprusių ūkį, jų kraštų gyvenimą ir prutenų aukštą medžiaginį lygį, kuris svetimų rašytojų buvo žeminamas su tikslu pateisinti Ordino veržimąsi karu į jų kraštą, tariamai aukštinti autochtonų žemą civilizacijos ir kultūros lygį. Senųjų laikų užrašai kritiškai vertinami ir kai kurie senprūsiai priekšami blogi papročiai atmetami.

Toliau kalbu apie jų tikybą, gamtos garbinimą, netolerantiškumą, kuo jie visiška skiriasi nuo tų laikų lietuvių, apie jų dvasininkiją, šventas vietas, ramoves ir aukojimus švenčių metu. Atmetu kaip nepamatuoatą tariamai praktikuojamą gvyvų žmonių aukojimą jų dievams.

Antroje veikalo dalyje kalbama apie atskirų genčių pavadinimus, jų apgyventus kraštus, kartu pažymint jų apytikres sienas ir įsivirtinimus. Kartu nagrinėju klausimą, kiek gyventojų turėjo senprūsiai šalys Ordino puolimo metu. Atmetu lenkų istoriko Lowmianskio aiškinimą, kad senprūsiai kraštuose gyvenę tik 175,000 žmonių. Išėinant iš Dusburgo kronikoje paduotų žinių, kad visi senprūsiai kraštai turėjo 150,000 ginkluotų vyrų, tad priskaitant moteris bei vaikus, darau išvadą, kad

jų kraštai buvo gana tirštai apgyventi ir kad čia gyvenė bent pusė milijono žmonių. Tai būtų irgi nedaug, tiksliai 12-13 gyventojų kvadratiniam kilometre. Tai nėra per daug, turint omenyje, kad sritys prie Aistų marių buvo labai tirštai apgyventos, kur Sambijoje, pagal kroniką, net vienas kaimas galėjo statyti 500 ginkluotų vyrų. Senprūsiai kraštuose tikrai turėjo būti daug gyventojų, nes šiaip Ordinui nebūtų buvę reikalinga kovoti 53 metus.

Kas liečia istorinę literatūrą reikia patikslinti, kad iki Hartknocho laikų buvo iš viso parašyta 30 didelių veikalų senprusių reikalais, iš ko galima spręsti, kad senprūsiai buvo žymus politinis faktorius Baltijos pajūryje ir kad jų kovos bei tragiškas likimas sukėlė didelį susidomėjimą įvairiais laikotarpiais. Lietuvių kalba nėra nei vieno veikalė, išėmus trumpus pažymėjimus pas Narbutą ir apie 50 puslapių pas Šliūpą. Povytautini Lietuva senprusių kraštai matomai nebebuvo įdomūs. Pirmasis žemėlapis yra pieštas Kasparo Hennebergo; jis yra žinomas iki šių dienų.

Toliau yra kalbama apie pirmuosius bandymus pagoniškus senprūsius sukrikščioninti lenkų kunigaikščių kariškais žygiais — nuo 10 iki 13 šimtmečio, ir Prahos vyskupo Vaitiekaus - Adalberto, vienuolio Bonifacijaus bei vyskupo Brunono taikingu būdu — dešimtojo šimtmečio pabaigoje. Visi šie apaštalai apmokėjo šiuos bandymus savo gyvybe. Galiausiai pažymiu lenkų rašytojų neapykantą prutenų giminėms. Pagal Dusburgo kroniką Ordino karas su pagoniškais senprūsiais buvo šventas ka-

ras Dievo garbei ir Romos bažnyčios šlovei. Ordino priešai buvo Dievo priešai. Kronikininkas nepripažįsta pagonims teisės kovoti už savo laisvę ir nei vienu žodžiu nepagiria jų laisvės meilės ir karygiškumo. Pagal jo nuomonę, jie visi yra velnio įrankiai, Bėliavo vaikai, kurie turi būti priverčiami prie krikščionybės arba būti sunaikinami! Jis į šiuos dalykus žiūri viduramžiškus krikščioniško fanatiko akimis.

III-je dalyje kalbama apie karinius pasirušimus su tikslu užkariauti senprusių šalis. Aptariama Vokiečių Riterių Ordino kilmė ir jo išsiplečimas, jo veikla Vengrijoje, Mazovijos kunigaikščio Konrado kvietimas Ordino atvykti senprūsius nukariauti, Romos imperatoriaus suvereniteto skelbimas senprusių ir jų kaimynų kraštams, imperatoriaus sauališkas krašto perdavimas Vokiečių Riterių Ordinui aukšines bulės dokumente (Goldene Bulle), popiežiaus naujai apkrikštytųjų paėmimas į savo globą ir Romos bažnyčios teisių rezervavimas užkariautuose kraštuose ir galiausiai Mazovijos kunigaikščio Konrado sauališkas Ordinui dovanojimas žemių, kurios jam visai nepriklausė.

(Bus daugiau)

Aukokite "NAUJIENŲ" MASINŲ FONDUI

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: Prospect 8-3229
Rezid. telefonai: WAlbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Trečiadiadi, penktadiadi ir seštadiadi tikrai susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmia ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepiama, skambinti MI 3-0001

Telefonai: Prospect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradiadienis ir penktadiadienis. Trečiadiadi, antradiadi, penktadiadi nuo 1-5, trečiadiadi ir seštadiadi tikrai susitarus.

Rez.: 3241 WEST 66th PLACE

Phone: WEST 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadiadi, ketvirtadiadi, nuo 1-4 ir 7-9, antradiadi, penktadiadi nuo 1-5, trečiadiadi ir seštadiadi tikrai susitarus.

Telefonai: HE 4-1414, rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadiadienis 1-4 val. p. p. Trečiadiadienis uždaryta.

Ofiso telefonai: PR 6-6022

Rez. telefonai: PR 8-6960

DR. E. JATULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS BENDRA PRAKTIKA
2815 West 71st Street
Ofiso valandos: kasdien 4-9 val. vak., seštadiadi, 11-4 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Trečiadiadi, antradiadi, penktadiadi, seštadiadi, uždaryta.
Ofiso telefonai: Portsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: Garden 3-7278

GRovehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA

AKIU LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9:12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadiadienis ir seštadiadienis.
2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. A. KAVALIUNAS

VIDAUS IR KRAUJŲ LIGOS
5540 So. PULASKI RD.
Ofisas: 585-2525
Rezid.: TRiangle 3-0281
Priėmimo valandos: Pirmadiadi, Antradiadi, Ketvirtadiadi, ir Penktadiadi, 2-4 val. p. p. ir 6-9 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą.

Telefonai: ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus trečiadiadienis.
Seštadiadienis 12 iki 4 popiet.

Telefonai: ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadiadi, ketvirtadiadi, 5-8 val. vak., antradiadi, penktadiadi 1-4 popiet.
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštadiadi, nuo 9:00-2:00 p. p.
Trečiadiadienis uždaryta.

Phone: NEvada 8-7048

DR. A. MONTVIDAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Room 322
4010 WEST MADISON STREET CHICAGO, ILL. 60624
Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakariadiadi, pirmadiadi, ir ketvirtadiadi, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradiadi, nuo 2-5 po pietų ketvirtadiadi, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurģija Marquette Parko ofisas 2750 W. 71 St. Tel. 925-8296
Val.: 10-12 val. r. ir 7-8 val. vak. Seštadiadi, 10-12 val. ryto.
Kitas ofisas 4644 So. Ashland Ave. Tel. CL 4-2896
Valandos: 2-5 val. p. p. kasdien. Sekmadiadienis ir trečiadiadienis abu ofisai uždaryti.
Rez. tel. WA 5-3099

PIRMOJO KARO PIRMOMIS DIENOMIS

1914 m. rugpjūčio 1 d. saulėtė skaisčiai švietė Zemaitijos pampangėse. Laukuose dirbančius gaivino švelnus vėjelis; jauni mo dainos ir linksmas klebesys toli buvo girdimi.

Staiga viskas nutilo: žaibo greitumu pasklidusi žinia, kad Vokietija paskelbė Rusijai karą, visus pritrėnkė. Ūkininkai metė darbus, jauni vyrai susirūpino, kad reikės eiti kariauti, žūti ar tapti invalidais už Lietuvos pavergėjų, rusų, interesus. Ūkininkai kalbėjo, kad, jei jau karas su kaimyne Vokietija, "visi žūsime. Tad kam čia bedirbti? Dabar pats laikas duoti ataskaitą iš papildytų nuodėmių ir laukti mirties".

Atsirado ir tokių, kurie pradėjo kalbėti, kad vis dėlto, nors

kol kas, reikės gyventi ir reikia grįžti prie darbo. Panika greitai atslūgo. Bet visus jaudino, kai vienas ar kitas atsarginis buvo pašauktas į kariuomenę. Išvykstančius visi lydėjo akimis, tarsi mirusius į kapines.

Jau kitą dieną mano gimtajame Pajūry, Šilalės valsč., Tauragės apskr., į mažą vežimėlį pasikrovęs mantą, pasirodė rubežiaus sargas. Jis pasakojo, kad vokiečiai apšaudė "pograničnikus", todėl jis ir nešas savo kailį į "matuška" Rusiją. Kasdien miestely matėsi daug kaimiečių, atvykstančių sužinoti naujienų. O tų naujienų buvo daug; ir dar daugiau gaudų.

Netrukus rusai išleido įsakymą, kad visi galvijai, iki paskutinės karvės, būtų sugabanti į Šiaulius. Įsakymas lietė palei Vokietijos sieną plačiam ruožė galvijų savininkus.

Ivykščius šį įsakymą, net ligoniniai ir vaikai liktų be lašo pieno. Todėl gyventojai labai jaudinosi ir nežinojo kas daryti. Gyventojams įkalbinėjau, kad neklausytų ruskių įsakymo ir, jei niekas įsakymo nevykdys, Lietuvos pavergėjai nieko nepadarys.

Kartą ties bažnyčia taip beaiškinant būreliai susirinkusių ūkininkų, mano geras kaimynas, žydas Abromas Grynas, pradėjo garsiai šaukti: "Tu revoliucionierius! Tu eimi rpieš valdžią!" Čia buvę kiti žydai Abromą sudraudė ir nusivedė.

Nesupratau tuokart, nesuprantu ir šandien, kodėl tas mano geras kaimynas taip pavojingai puolė mane. A. Grynas, rodos, buvo protingas žmogus ir turėjo žinoti, kad visos Rusijos, taip pat ir rusų pavergtos Lietuvos žydai nepakentė rusų dėl Rusijoje nuolat vykdomų pogromų prieš žydus; tuo tarpu Lietuvos žydai gražiai sugyveno su lietuviais, o Vokietijoje naudojosi visomis piliečių teisėmis.

Pajūriškiai ūkininkai nesukbėjo gabenti galvijus į Šiaulius ir stebėjo kas bus toliau. Tačiau daugelis žemaitijos ūkininkų rusų įsakymą paklausė: pasikrovė šieno vežimus, nenutraukiama vora plentų ir keliais savo galvijus varė į Šiaulius.

Dėl įvairių priežasčių pakelėse daug galvijų nustupo. Iš Šiaulių galvijus turėjo gabenti į Rusiją. Bet nebuvo vagonų. Pritrūko pašaro. Galvijai pradėjo stipti, kaip musės. Tuokart atėjo kitas ruskių įsakymas — gabentis galvijus į namus.

Daugelis ūkininkų, paklausę pavergėjų įsakymo, prarado visus galvijus, už kuriuos niekas ir nemanė atlyginti.

Nei iš caro laikų rusai, nei iš komunistinio rusų kitokios tvarkos niekas negalėjo ir negali tikėtis.

J. Bildušas

Našlių klubo veikla

Visi Chicago ir Apylinkių lietuviai našliai - našliukės vienykimės, neišskiriant, žinoma, ir viengungių, kurie taip pat gali priklausyti klubui. Taigi toks našlių klubo vieningumas - linksmas balius įvyks šį seštadieni, sausio 29 d., Hollywood salėje, 2417 W. 43 St. Pradžia 7 val. vakare. Visus narius ir svečius, senus ir jaunus, kviečiame gausiai atsilankyti. Šio baliaus svarbiausioji atrakcija — tai geras Jurgio Joniko orkestras. Be to, bus skanių valgių, saldinių ir puikių dovanėlių. Įėjimas salėn pigus. Valdyba ir baliaus komitetas (A. Vėzelis, Jonas Jonikas ir Marytė Hueck) visus atsilankiusius gražiai priims.

Praeitais klubo metinis susirinkimas įvyko sausio 14 d. Hollywood salėje. Pirmininkavo Marytė Neberieza. Į klubą įsirašė keturi nauji nariai: Grace Rucas, Josephine Grigal, Emilija Vareika ir William Zilly.

Raštininkės M. Urbelis prolokolos ir visos valdybos bendri raportai su šiu 1966 metų

Sportininkai Rankin Smith ir Norb Hecker, pasirašę naujus kontraktus ateinančioms keturiems metams, aiškina spaudos atstovams, kad įjėdu patenkinti. Norb Hecker gaus \$100,000.

maloniais linkėjimais visiems nariams geriausias laimės vienbalsiai priimti. Naujų metų pasitikimo vakaras Lietuvių Vyčių salėje gražiai pavyko. Atsilankė daug publikos ir Jurgio Joniko orkestrui grojant smarkiai pasižokė.

Vakaro komiteto raportą skaitė Gasparas Kriščiūnas. Klubui liko gerokai pelno. Nuosirdžiai padėkota spaudai, abiem lietuvių radijo vedėjams, šeimininkėms ir publikai už gausų atsilankymą bei paramą.

Klubo valdybos knygas patikrinus už 1965 metus, komiteto raportą skaitė Anna Gindux. Pasirodė, kad praitais metais klubas smarkiai paauogo finansais ir narių skaičiumi. Raportas priimtas su pagyrimu. Klubo metinis tradicinis banketas nutarta turėti lenkų Palonia Grove salėje, Archer ir 46 St. Banketas bus rudenį.

Po susirinkimo buvo šokiai, vaisės ir pasisvečiavimas.

A. Jusas

TRUMPAI

— Dail. Jono Rimšos paroda atidaroma šį seštadieni, sausio 29 d. 7 val. vakaro Čiurlionio galerijoje Jaunimo Centre Chicagoje. Išstatoma 47 paveiksłai — 22 alejeaus darbai, likusieji — akvarelė. Paroda tęsis dvi savaites — iki vasario 13 d.

— Minint Lietuvos Nepriklausomybės 48-tą sukaktį vasario 13 dieną 2 val. po pietų Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje, scenos dekoravimą atlieka D. Verbickaitė Ancevičienė.

— Lietuvių Čikininkų Sąjungos metinis susirinkimas įvyks 8. m. sausio mėn. 30 d. 3 val. po pietų Jaunimo Centro patalpose, Čikagoje. Bus renkama nauja sąjungos valdyba, eptariama metinės šventės, kuri kasmet įvyksta gegužės mėn., programa ir svarstomi kiti reikalai. Pažymėtina, kad L. C. S-ga, pagal savo priimtus istatus, į vykdomuosius organus renka tik buvusius ar esančius ūkininkų profesijos asmenis, tuo pabrėždami, kad ūkininko profesiją pilnai tegali atstovauti tik pats ūkininkas. Sąjungos nariais mielai priimami visi žemės ūkio darbuotojai bei ūkininkų sūnūs ir dukters.

Jau išbandytas ginklas prieš kriminalo sindikatą

JAV valstybės gynėjo pavaduotojas Edward Hanrahan pareiškė Chicago teisininkų sąjungoje, kad suteikimas imuniteto liudininkams tardymo metu yra geriausias ir jau išbandytas ginklas kovoje su organizuotu kriminalu, kaip tarsi jau atsitiko su Chicago gangsterių "karalium" Momo Giancana. Jam teismas garantavo, kad nebus persekiojamas už nusikaltimus, kuriuos jis

papasakos tardymo metu. Giancana nepasinaudojo ta privilegija ir dabar sėdi ir, atrodo, sėdės, kol pradės kalbėti arba supūs kalėjime.

"Knomet asmuo, gavęs garantiją, kad jo nepersiekios dėl to, kad jis teisybę papasakos, vis dėlto atsisako pasakoti, toks asmuo charakterizuoja pats save, kaip visuomenės priešų", pasakė Hanrahan. Jis taip pat pasmerkė tuos advokatus, kurie savo klientams gengsteriams pataria neatsakinėti į tardytojų klausimus.

Džiaugiasi Amerikoje gimusiais lietuviais

Mes turime džiaugtis ir didžiūotis, kad Amerikoje turime įvairiausių trečios, ketvirtos ir net penktos kartos lietuviškų grupių ir grupelių, kurių nariai, būdami kultūringi ir lojalūs amerikiečiai, skiria tiek daug laiko ir tiek daug minčių savo protėvių žemei.

Dažnas šitų jaunuolių, jų tėvų nuteiktų, parodymas lietuvių kultūros, tradicijų ir meno yra didelis paskatinimas kitiems toliau tęsti šitokių puikų darbą.

Mes turėtume būti labai dėkingi jiems ir jų tėvams, ir kiekviena pasitaikiusia proga turėtume remti juos, nes kol mes turėsime tokius tautinės mūsų dvasios pasireiškimus, brangios mums Lietuvos laisvė, šandien gerokai aptemdyta, gali būti užtikrinta.

Teisėjas Jonas T. Zuris

Margy spalvų megininkas mestas rinkon. Italai mano, kad moterys gali pamėgti pusiau baltą ir pusiau margą megininę suknelę.

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Chicago Lietuvių Našlių ir Našliukų Draugiškas Klubas rengia smagų šokių vakarą seštadieni, sausio 29 d. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžia 7 val. vak. Šokiams gros G. Joniko orkestras. Šeimininkės pagamins skanių šiltų valgių, veiks turtingas baras su visokiais gėrimais. Kviečiame visus narius ir svečius atsilankyti ir linksmai laiką praleisti su našliais.

Komisija ir Valdyba

— Ervilko Draugiško Klubo šokių vakaras su pamarginimais įvyks seštadieni, sausio 29 d. Vingiliausko salėje, 4500 So. Talman Ave. Pradžia 7:00 val. vak. Bus skanių valgių, gražių dovanų, o prie baro visokių gėrimų. Šokiams gros Hank'o orkestras. Kviečia visus narius ir svečius atsilankyti ir linksmai vakarą praleisti su ervilkiečiais.

Komisija ir Valdyba

LOVEIKIS

Telegrama / Visas Pasaulis / Dalia
KVIETKININKAS
Gėlės Vastuvams, Bankletams ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st STREET
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th AVE., CICERO
Telefonai: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

John F. Eudeikis

Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Laidotuvių Direktoriai MAŽEIKAS & EVANS

6646 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAIŠOMAS VISTA
REpublic 7-9600 REpublic 7-9601

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIUNAS

4318 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREE Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

BUTKUS - VASAITIS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Viršūninkas turėtų išbandyti

Chicagoje jau kelinti metai cina ginčas tarp policijos vyresnybės ir eilinių patrulių, ar saugu policijos patruliams po vieną vyrą važinėti gatvėmis nakties metu. Patruliai policininkai, prašydami neskelbti jų pavardžių, kad viršūninkai nebaustyt, perspėja, kad vienam vyrui, nors ir uniformuotam ir su revolveriu, prieš tris-keturis banditus, sutiktus ką nors beplėšiant, šansai yra menki.

Superintendentas O. W. Wilsonas, kuris yra didelis pavienių patrulių mėgėjas, pagaliau ėmėsi eksperimento išbandyti vieną patrulio tarnybą Prairie Avenue distrikte, kuris apima sritį tarp 47 ir 43 streets pietuose, Michigano ežero rytuose, Chicagoje upės pietinio vingio ir 18 gatvės šiaurėje, kur iki šiol operavo 12 automobilių po 1 ir 7 po du policininkus, dabar operuoja 31 automobilis po vieną policininką.

Mickey Rooney prašo teisma atskirti jį nuo pavyksle matomos penktos jo žmonos, buvusios Barbaros Thomson. Jiedu susyveno keturis vaikus. Rooney tvirtina, kad ji esanti labai žiauri.

Prasideda širdies mėnuo

help your HEART FUND help your HEART

Prezidentas Lyndon B. Johnson paskelbė vasario mėnesį Nacionaliniu širdies mėnesiu, tai yra, kad per tą mėnesį per visas Jungtines Valstybes bus varoma propaganda ir keliami finansai kovai su širdies ligomis tėti.

Per vasario mėnesį bus keliami fondai remti įvairius mokslinius tyrimus, siekiant rasti būdus, kaip tas širdies ligas galutinai nugalėti. Chicago srityje, tai yra Cook, Lake ir DuPage apskrims yra uždėta kvota sukelti \$1,350,000. Per visą vasario mėnesį spaudoje bus skelbiamos informacijos iš Chicago Heart Association.

DŪMAI NE "SMOGAS"

Čikagiečiai trečiadienio rytą pradėjo į dangų dairytis, kiti net prisibijoti, kad nebūtų tornadas, kai apie pusiau dešimtą valandą miestas pradėjo aplemti ir daug kur gatvių šviesos išžižebti. Daugelis spėjo, kad tai "smogas", koks yra labai populiarus Londone ir Los Angeles, bet oro specai išaiškino, kad tai nebuvo "smogas", o paprasčiausi miesto dūmai, kuriuos šilto ir šalto oro ir labai lengvo oro kombinacija suslėgė viršum miesto, neduodant išrūkti į erdves. "Smogas" yra dūmų ir miglos kombinacija, o čia buvo vien tik dūmai, užtikrinami oro biuras. Ar grynai dūmai plaučiams geriau kaip dūmų ir miglos kombinacija, liko nepaaiškinta.

Nemokami gydymo centrai

Chicago sveikatos taryba, Economic Opportunity įstaigos skirtomis lėšomis atlikusi 3 mėnesių studijas nustatė planą steigti Chicagoje 24 sveikatos centrus nepasiturintiems gyventojams gydyti. Kiekvienas tokių centrų būsiąs prijungtas prie kurios nors ligoninės, medicinos mokyklos ar medicalinės labdarybės įstaigos. Tokių nepasiturinčių, žemų pajamų čikagiečių priskaitoma apie 674,000. Centruose jie turės gauti gimdyvėms globą (prieš gimdymą), geriatrikams (seniems) sveikatos pa-

tarimus ir gydymą, psichiatrinę ir kt. protinės sveikatos pagalbą, patarimus kaip planuoti šeimas (gimdymų kontrolę). Visą programą esą galima bus finansuoti pagal Medicare biilių. Visus 24 centrus greitu laiku įrengti nebūsiąs įmanoma, todėl norima pirmąjį centrą įsteigti per ateinančius 6 mėnesius, antrąjį metų bėgyje.

Kiekvieno centro išlaidos metams kaštuosiančios po \$1,470,100.

Svarbiausias atradimas Ortopėdų konferencijoje

Palmer House įvykusioje kaulų specialistų daktarų ortopedų konferencijoje be kitų padarė pranešimą Dr. Louis H. Paradies, Texas Southwestern universiteto profesorius iš Dallas. Jis referavo apie daktarus ir bendrai vyrus mistifikuojantį klausimą, dėlko jaunos moterys eidamos "vizgina užpakaliais".

"Mes negalime rasti jokio fiziologinio pateisinimo, kodėl moterys turėtų panašiai vaikščioti", kalbėjo referentas. Jis ir jo asistentai per keletą metų fotografuodavę vaikščiuojančioms žmones, ir vienas dalykas jiems likęs nesuprantamas, kodėl moterys vizgina šlaunimis eidamos. Jų kaulų struktūra esanti kaip ir visų žmonių, dėlto "vizginimas" (girations) aiškinamas, kaip įpratimas. Kaip jos tatau padaro, parodo X spindulių nuotraukos, būtent — jos žengia trumpučius žingsnius ir eidamos savo kelius laiko kietai suglaustus (stiff). Rezultate šlaunių kaulai neturi kitos išeities kaip svyruoti (oscillate): kai vienas šlaunakaulis kyla aukščiau, kitas leidžiasi žemyn".

"Jei moterų stuburkaulio (pelvic) struktūra nebūtų tikusi daryti giracijas, tai yra siubavimus aukštyn - žemyn, tuomet moterys darydamos mažus žingsnius atrodytų labai nepatraukliai", išvedė Dr. Paradies, pridurdamas, kad vyrai tokių šlaunių "giracijų" nedaro dėl to, kad jie žengia didelių žingsnių ir vaikšto laisvais keliais.

◆ 8. m. vasario 12 dieną Tauragės klubas Marquette salėje, 6908 So. Western Ave., rengia linksmą kaulių balių. (Pr)

◆ Juozas Bacevičius pildo įvairias Income Tax'ų blankas, nereikalinga laukti, palikite žinias, blankos prisiunčiamos, įsitaiga veikia kasdien 9-9 val. vak. Bell Realty. 6455 S. Kedzie. PR 8-2233.

◆ Dr. VL. ŠIMAITIS turįs didelį patyrimą padeda lietuviams užpildyti paj. mok. (income tax) blankus. 2737 W. 43rd St. Tel. CL 4-2390

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

HELP WANTED—MALE Darbininku Reikia

HELP WANTED — MALE Darbininku Reikia

MEAT CUTTERS APPRENTICES

Learn A Good Trade

No experience necessary. Will train. Excellent three year training program. (This is a very definite training program where you advance to a higher classification and end as a Journeyman Meat Cutter with a salary of \$144.00 per week for a 40 hour week). Starting salary \$78 per week with automatic increases every six months.

MANY COMPANY BENEFITS WHICH INCLUDE FREE BLUE CROSS AND BLUE SHIELD, PAID VACATIONS AND HOLIDAYS, PROFIT SHARING AND RETIREMENT PLAN, STEADY YEAR AROUND TRADE AND NO SEASONABLE LAYOFFS.

For Appointment And Additional Information Concerning This In A Lifetime Opportunity

CALL JACK CRATEN 674-7560

JEWEL FOOD STORE

SYSTEMS ANALYSTS PROGRAMMER ANALYSTS MASSEY - FERGUSON, INC.

This major world-wide heavy manufacturing company has created several openings for Systems and Programmer Analysts. These are a result of a challenging expansion program which includes the establishment of a continent-wide computer communications complex, located in the United States, the United Kingdom and Canada. These positions offer unique opportunities for high potential individuals.

The qualifications required include a university degree with specific emphasis on Mathematics and/or Mechanical engineering, at least three year's experience as a Senior Systems Analyst or Programmer in a mechanical products manufacturing operation, an high level of staff relationship skills.

Salaries in keeping with qualifications. If interested, send resume — in confidence — preferably indicating current earnings to:

P. R. CURZON

EMPLOYEE RESOURCING MANAGER

915 KING STREET

TORONTO 3, ONT., CANADA

A PLAN FOR PROGRESS COMPANY

(An Equal Opportunity Employer)

EXCELLENT OPPORTUNITIES FOR STEADY EMPLOYMENT IN A STEEL PLATE FABRICATING SHOP

For Experienced

MACHINISTS, QUALIFIED ARC WELDERS, BURNERS, GRINDERS AND HELPERS

FULL BENEFITS INCLUDE PROFIT SHARING — AND PENSION PLAN

APPLY

CHICAGO BRIDGE & IRON CO.

1305 W. 105th STREET

"An Equal Opportunity Employer"

ARC WELDER

needed in Franklin Park.

Call GRAND SPECIALTIES CO. DI 2-0600

STOCK ROOM CLERKS Qualified, must be experienced in inventory control procedure.

Call NICK PERRIS 566-7880 ext. 57

NOW HIRING

◆ LATHE OPERATORS
◆ POWER BRAKE OPERATORS
◆ SPOT WELDERS
◆ HELI-ARC WELDERS.

Phone Mr. HAN GARON OL 6-0660

G. S. BLAKSLEE & CO. 1844 LARAMIE CICERO

PORTER

FOR CLEANING OFFICE AND SHOP. Reverse Photo Engraving.

712 So. FEDERAL STREET

BINDERY HELP

NEED YOUNG MAN, draft exempt to be trained on new die cutting machine. Good hourly rate and progressive increases. Paid hospital and medical benefits and vacation plan.

Call plant mgr. AV 2-3000

AUKOKITE NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDUI

REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

WE NEED MAINTENANCE MECHANICS

EXCELLENT OPENINGS FOR EXPERIENCED MECHANICS, with good knowledge of electrical and hydraulics. Must be able to handle variety of Jobs. Top wages — Steady Jobs. Maximum benefits. Good working conditions.

APPLY IN PERSON OR CALL MAYFAIR MOLDED PRODUCTS

3700 No. ROSE Schiller Park 678-5440

An Equal Opportunity Employer

KENNEL MAN FOR ANIMAL HOSPITAL. Experienced in animal clinic preferred. Should know how to groom pets. Excellent working conditions. Part time mornings or full time. SP 2-7081

TWO (2) MEN Excellent opportunity for men interested in warehousing and counter sales.

W. W. GRAINGER, INC. 2330 W. ADAMS SE 8-3844

ROUTE SALESMAN Established potato chip route. Experienced or will train energetic man with chauffeurs license or able to get one. Guaranteed salary — plus commission. Paid vacations, hospitalization and many other benefits — Phone 536-4320 before 10 A. M.

RENTING IN GENERAL Nuomos

NEBRANGIAI RENDUOJAMI trys kambariai, duodama šiluma. 5013 So. Loomis Blvd. Telefonuoti: VI 7-7963

CICERO — ISNUOMOJAMI 6 kamb. antrame aukšte, gazu šildymas. Skambinti savininkui 395-0660.

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

PAJAMŲ MOKESČIŲ BLANKŲ IŠPILDYMAS — INCOME TAX SERVICE BUTŲ NUOMAVIMAI — NOTARIATAS — VERTIMAI.

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMŲ REIKALAIS

BELL—REALTY

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

PRANESIMAS VISIEMS

6 KAMBARIŲ MŪRAS, gazu šildymas, garažas. Arti 63-čios ir California Ave. \$16,500.

LUKSUS NAMAS, 6 butų mūras, aluminijaus langai, Parking. Virš \$10,000 nuomos. Graži vieta. \$79,000.

7 KAMB. MŪRAS, naujas gazu šildymas, 220 elektrai, 1½ vonios, 37 pėdų lotas, 2 auto garažas, arti Talman banko. \$17,800.

DVIEJŲ BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, garažas. Brighton Parke. \$22,900.

APARTAMENTINIS MŪRAS, virš \$15,000 pajamų. Marquette Parke. Kaina sudėresim. Apie \$30,000 įmokėti.

NAUJAS 2 METŲ 5½ kamb. mūras, gazu šildymas, aluminijaus langai, 30 pėdų lotas. Arti mūsų ofiso. \$17,900.

ATEIKITE — VISADA TURIME GERŲ NAMŲ.

VALDIS REAL ESTATE

2458 W. 69th St. — Tel.: RE 7-7200

TURIME ŠIMTUS NAMŲ CICERO, BERWYN, RIVERSIDE IR KITOSE VAKARINIŲSE PRIEMIESČIUOSE. MŪSU ISTAIGOJE JOS GALITE ISSIRINKTI JUMS PATINKAMA NUOSAVYBE IS KATALOGO.

VIENINTELIAI IS LIETUVIŲ PRIKLAUSOME PRIE M. L. S.

Š A T A S REALTY

4936 WEST 15th STREET CICERO, ILLINOIS 60650

Office: OL 6-2233

Residence: OL 2-8907

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS-PARDAVIMAS • NOTARIATAS • PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI • PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

Čia gaunama soc. draudimo knygelė lietuvių k. Kaina \$1.00.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

TURI BŪTI PARDUOTAS šią savaitę, senas pajamų namas Berwyn'e. Parduoda savininkas už geriausią pasiūlymą. 788-6986 po 5 val.

2x4 MEDINIS, centr. šild., 2 auto garažas, Brighton Parke, modernus. \$13,500.

MŪRINIS, dideli kamb., garažas. Įmokėti \$700.

SIMAITIS REALTY & INCOME TAX SERVICE 2737 WEST 43rd STREET CL 4-2390

PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairus dydžio namus visur. Parūpiname paskolą, visokeriopa apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 WEST 59th STREET

PProspect 8-5454

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkių

WILL TRAIN YOU

How to make mens ties on sewing machines. Good pay while learning. Make big money. Steady work. Plenty of overtime.

WE 9-8583

REIKALINGA VIDUTINIO AMŽIAUS MOTERIS prie 2-ju vaikų. Skambinti tel. 581-0964.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

PARDUODAMA DELIKATESŲ krautuvi su 6 kamb. butu prie jos, ligos verčiamas savininkas parduoda, prieinama kaina. Tel. 847-5483.

AUTOMOBILES—TRUCKS

Automobilai — Sunkvežimiai

KURIAM GALUI MOKETI DAUGIAU?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO \$500 IKI \$1,000

BALZEKAS MOTOR SALES

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER • IMPERIAL

PLYMOUTH • VALIANT

4030 Archer — VI 7-1515

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

NUTEKĖJIMO VAMZDŽIAI IR RINOS

Patyrusių specialistų nauji ir taisymu darbai. Įvairūs stogai ir kamina. Dažymas iš lauko pusės.

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

Skambinkit

LA 1-6047 arba RO 2-8778

Pilnai apdrausta, darbas garantuotas. Įkainavimas veitui, kreipkitės bet kada.

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

Domas Zukauskas HEATING & SHEET METAL 4444 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų.

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame. KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudžome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinkit

LA 1-6047 arba RO 2-8778

Įkainavimas veitui, kreipkitės bet kada.

HEATING CONTRACTORS

Istatome šilto oro pučiamus pečius, vandens boilerius ir oro vėsinčius. Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujuose namuose. CICERO HEATING AND SHEET METAL CO.

2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill. Ofiso tel. 277-1442

JUOZAS ZEMAITIS — OL 6-0412

IR VICTOR SKADE — ST 8-9272

Naujiųjų administracija turi daug gražių ir nebrangių knygų, kurias galima tik už kelis dolerius įsigyti. Knyga yra geriausias žmogaus draugas, tad ir Tamsta įsigyk bent keletą tokių draugų.

LA 1-6047 arba RO 2-8778

HEATING CONTRACTORS

Istatome šilto oro pučiamus pečius, vandens boilerius ir oro vėsinčius. Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujuose namuose. CICERO HEATING AND SHEET METAL CO.

2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill. Ofiso tel. 277-1442

JUOZAS ZEMAITIS — OL 6-0412

IR VICTOR SKADE — ST 8-9272

Naujiųjų administracija turi daug gražių ir nebrangių knygų, kurias galima tik už kelis dolerius įsigyti. Knyga yra geriausias žmogaus draugas, tad ir Tamsta įsigyk bent keletą tokių draugų.

LA 1-6047 arba RO 2-8778

HEATING CONTRACTORS

Istatome šilto oro pučiamus pečius, vandens boilerius ir oro vėsinčius. Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujuose namuose. CICERO HEATING AND SHEET METAL CO.

2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill. Ofiso tel. 277-1442

JUOZAS ZEMAITIS — OL 6-0412

IR VICTOR SKADE — ST 8-9272

Naujiųjų administracija turi daug gražių ir nebrangių knygų, kurias galima tik už kelis dolerius įsigyti. Knyga yra geriausias žmogaus draugas, tad ir Tamsta įsigyk bent keletą tokių draugų.

LA 1-6047 arba RO 2-8778

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus.

P. NEZDINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS

Call: Frank Zapolski 3208½ W. 95th St. GR 6-4339 GA 4-8654

LEO'S SINCLAIR SERVICE

Leonas Franckus Sav. Stabdžiai, sankabos, transmisijos (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing. 5759 So. WESTERN AVE. Tel. PR 8-9533

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS PREKIŲ VISŲ AMERIKOJ

• Gintarinių žiedų, karolių, apyrankių